

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt
Félévre ..... 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

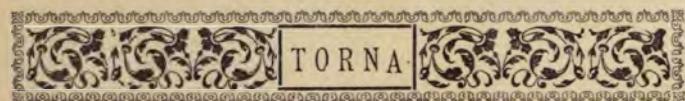
Budapest, József-körút
5. szám.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs-Egylet „Magy. Testgyakorlók köre“ a Beregszászi Korcsolyázó-Egylet, a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet“, az „Ersekújvári Vivó- és Torna-Egylet,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egylet,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivó-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club“, a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egylet,“ a „N-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet“ Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet“, a Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club“, a „Pocsonyi Hajós-Egylet“, a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet“ a „Szegedi Torna-Egylet“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet“, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycli-egyesület“ a „Pápai korcsolya-egylet“, a „Torontáli korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület“ „Veszprémi torna-Egylet“ „Tordai korcsolyázó-egylet“ „Budapesti Torna-Club“ „Zsombolyai atletikai club“ a „Szászvárosi atletikai club“, a „Szolnoki korcsolyázó-egylet“, a „Budapesti polgári lövészegyesület“ „Sportkedvelők köre“, a „Magyar Úszó-Egylet“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A tornatanítás egész embert kíván.

Az 1871. július 5-én kelt 1191. sz. min. rend. így szól: „Tornatanítók a középtanoda rendes tanárai is lehetnek mellékesen, ha szabályszerű képesítéssel bírnak. Sőt a paed. bánásmód és fegyelem tekintetében a tanintézetre nézve mindig jobb, ha a tornatanítást rendes tanár végzi s teljes középiskolában legcélszerűbb, ha két rendes tanár osztozkodik meg a tornatanításban.“

Ezt a rendeletet ezelőtt 23 esztendővel adta ki a nm. miniszterium. Nem lehet tagadni, hogy ma már nagyobb igényeket kötünk a tornázáshoz; a szakemberek lelkesülésén kívül a társadalom is ébredzik s mindinkább fokozódó várakozással van tornatanáraink iránt. Eredményt akarunk látni a testi nevelés terén, eredményt mely nyilatkozzék abban, hogy a munkabírás a tanulmányok végzésében nagyobb, a harc képes anyag jelen-tékenyen több, nyíljék az embernek inkább alkalma az ifjúság életkedvében gyönyörködni.

Ezen okok arra készítetnek engem, hogy az akkori nm. miniszter, f. idézett rendeletére néhány észrevételt tegyek.

En csak akkor tartanám megengedhetőnek, hogy egyéb tárgyak tanítói is foglalkozzanak tornatanítással, ha erre szakember nem találkoznék. Eddig nem is lehetett ez másképp. Csekély „jutalomdíj“ a megélhetést nem biztosítja; csak ritka esetben találni tanárt, aki csakis a tornatanítással foglalkoznék. De azt hiszem: mielőbb megszűnik e tarthatatlan állapot s megszűnik vele rendeletünk hatálya is.

Kérem, a tornatanítás egész embert kíván. Nem le-

het e tárggyal csakugy mellékesen, mintegy kedvtelésből foglalkozni. A tornatanárnak, hogy magát szakjában tökéletesíthesse, idő kell, a tanítási órákra pontos, tervszerű előkészület, az órákon pedig jó kedély és jó terv álljon rendelkezésre, mert szakadatlanul kell beszélni, vezérelni. A tornázásról magáról nem is szölok. Fel sem foghatom: hogy lehet valaki *szakember*, pl. a görög-ből latinból s egyuttal a tornából, hiszen vagy az egyiknek vagy a másiknak fog rosszul megfelelni. Jó tornázó lehet bárki is, fejlessze is testi erőit a filológus ugy, mint a matematikus, de hogy egyik tárgynak épen ugy neki adja magát, mint a másiknak, az képtelenség. Éljen neki a szakjának, ne felületeskedjék; a ritkán található uni-verszális zsenik sem mindig megbízhatók. — A torna-tanítás egész embert kíván. A ki ebben magát tökéletesíteni óhajtja, annak minden mással fel kell hagynia, mert különben vagy az egyikben vagy a másikban nem lesz lelkiismeretes.

Mondhatná valaki, hogy daczára a torna mellékes tanításának a versenyek mégis igen szép eredményt mutatnak fel. Igen! De milyen volna az eredmény, ha az igazi szakemberek érvényesültek volna! Az intézetek jó részének több száz tanulójaiból mily kevesen (többnyire a leggazdagabbak, a legjobb tornázók) versenyeztek. Ezt tekintve nem nagy bajba került az előkészítés. És a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a tehetősebbek szeretik a sportszerűséget. Tudom, hogy pénzkérdés az egész s így nem mehetek sokan, de én csak a tanítási eredményről szölok, mely sok helyen bizony *nem volt bemutatva*. Imitt-amott társadalmi úton hozták össze a pénzt, disztornázáson stb. a mi csakugyan követésre méltó. Majd e humánus munkának is több időt juttathatnak a tornatanárok, ha pusztán csak a testi neveléssel fognak foglalkozni. Ma még ide is, amoda is kapkodni kell (egy-kettőt kivéve), mert másképp megélni nem lebet, másrésztől meg elégnek látszik, ha azt a heti 2 órát a gyakorlatok észszerű összeállításával nélkül hagyjuk átmozogni. Mintha bizony nem volna meg a maga helye és ideje minden szeren minden gyakorlatnak (sokszor még *egy* ifjakat is tekintetbe véve)! Ez nem jól van így.

Mi tagadás benne — meg kell vallani — hogy bizony sokan csakis azért szerzik meg az oklevelet, hogy majd

aztán mellékjövedelemhez jussanak. Ebben bizony nem sok lelkesültséget látok; de talán nem is lehet a mai viszonyok között követelnem. Budapest kivételt képez. Miért volt itt p. az országos és a kerületi versenyen is kiváló eredmény? Azért mert a tornatanárok rendszeres állásban nagyobb tömeget s nagyobb sikert mutathatnak fel. Az országos verseny plane alig került a bpestieknek valami költségbe.

Tornatanárok lehetnek az érettségi bizonyítvány v. a tanítói oklevél birtokosai, ha a tanfolyamot sikerrel végezték. Ez utóbbiaknak egykor előnyt adtak, mert paed. képességük nagyobb. E tekintetben ugyanis minden tanár-embernek tanulni és tapasztalni kell, akár tornát tanítson, akár mást. Már most ha díjazásra nézve összehasonlítjuk p. a telekkönyvvezetőkkel, akik előtanulmányaik csekélyisége mellett is tisztességes állásba helyeztetnek; valóban megáll az ember esze. Ugyan mennyivel emelkednek felül ezek a mi képzettségünkön? Hát még ha azokat nézzük, a kik közülünk paedagógiumot végeztek, vagy évtizedek óta, mint tanügyi írók tűnnek ki (mert ilyenek is vannak ám közöttünk s 300 frt jutalomdíjon nyomorognak)! A teljes középiskolában van annyi torna- (és játék)-óra s remélhetőleg több is lesz — különösen ha Németországot megelőzni akarjuk, — hogy a nemes munka díja tisztességes tanári fizetés lehet; a nem teljes középiskolán pedig szaporitvánának a tornaórák (pl. játékokkal) s kapjanak a tornatanárok annyi fizetést, hogy megélhessenek. Mít kíván tőlünk ezen a fokon a társadalom: nem kell mondani. A képzettséget mindenesetre vegyük tekintetbe, bár az órák számától egyelőre sok helyen el kellene tekinteni. Ha lesznek rendszeres állások rendes fizetéssel és nyugdíj élvezésére jogosultsággal lesznek önálló tanárok is elegendő számmal. Ilyeneket ohajtók én a torna felvirágzása érdekében! Ne tartassék ez mellékfoglalkozásnak; ez kicsinylése a tárgynak, kicsinylése a testi nevelésnek. — Hogy a paed. bánásmód, a fegyelem, miért volna jobb a „rendes tanárok“ kezében, azt nem tudom; én úgy gondolom, hogy a torna fegyelemhez szoktat és a helyes bánásmódot, akinek alkalmá és kedve van magát tökéletesíteni, lassankint elsajátítja. Egyszerre nem megy ez egy fiatal tanárnak sem, bárha egyebet nem tanít is a tornánál. Én ismerek tornatanárokat, akiknek fegyelmezése sokkal tökéletesebb, mint más tanároké. Persze kivétel van, de hát a régi gárdából való tornatanítókat értem, akik óráin azelőtt meg-meg jelent egy felügyelő tanár. Ez már csak ritka helyen van meg. A tornatanár képzés ügyének megoldása ezen is, de — remélhetőleg — a többi dolog is segíteni fog.

Tehát még majd azokat is *meglátják* egykor, akik tanítanak, irnak lelkesen, nem a csekély jutalomdíjért, hanem a testi nevelés érdekében. Mennyit is kell nyomorogni! Pedig a tornatanítás egész embert kíván. Reméljünk.

Dobóczy Lajos.

A testgyakorlás és a játék a leányiskolában.*

Irtá: Boek Szerafin.

„Die Gesundheit und Kraft des Leibes bilden die Grundlage, auf welcher das Vollgefühl des menschlichen Wohls und der menschlichen Thatkraft beruhen!“

I.

Miért örülnek a gyermekek, ha játszhatnak, szabadon ugrálhatnak, futkoshatnak? Mi az, a mi a tornaszás alatt felderíti a kedélyt-uj életerőt, kedvet ad, elűzi a nyomasztó hangulatot, mely ólomsúlyként nehezedik gyakran egész valónkra? Miért esik jól hosszú

* A. M. D. E. tanítónői szakosztálya által jutalmazott pályamunka.

séta, miért szeretünk táncolni? A mozgás ösztönének szüksége érzetének mind megannyi nyilvánulásai ezek, s a testre, meg lélekre egyaránt gyakorolt üdvös hatásuk világos bizonyossága annak, hogy minden oldalú mozgások által természeti szükségét, vágyat elégítetünk ki.

E szükség érzete alapja, indító oka a célirányos testgyakorlásnak, mely nagy fontosságát az általa elért fiziológiai és pszichológiai előnyöknek köszönheti.

Tisztában lévén emez előnyökkel, önkénytelenül érezzük: kötelességünk elismerni mindent, miáltal nemcsak magunk, de mások is amaz előnyök birtokába juthatnak. Megosztott jó — kétszeres jó. Mi — tanítónők — abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a tapasztalatunk, meggyőződésünk szerint való jóban — tehetségünkhöz képest — részeltethetjük a mi kis csapatunkat, növendékeinket, ha rendelkezésünkre állanak a cél elérésére megkívántató eszközök.

Sajnos, a tornatanítás nehezen tör utat leányiskoláinkba. Fontosságát annyian hangoztatják, de érdekében keveset tesznek azok, kik első sorban vannak hivatva annak föllendülését előmozdítani. Pedig, ha növendékeink lelkét akarjuk kiművelni, ott van, vagy legalább kellene lenni mindenkor a testi egészséget illető párhuzamos czélnek.

Jóllehet a szülői háznak első legfontosabb kötelessége a gyermekek testi erejének, s ügyességének fejlesztése: az iskolában ma már több időt tölt a gyermek, mint otthon, övéi körében; a szabad mozgástól az iskola vonja el a gyermeket, természetes tehát, hogy míg egyrészt kárpótolni kell a gyermeket az elvesztett szabadságért, másrészt gondoskodnia kell a kifáradt lélek üdüléséről, s így a lelki és testi erők párhuzamos fejlesztésével igyekeznie kell elérni azt czélt, mely felé törekszünk mindnyájan, a kik szívünkön viseljük a gyermekek jelen ée jövődjéét.

A szülői szeretet elkövet, vagy legalább is el akar követni mindent gyermekének javára. Csakhogy tág fogalom ez a „mindent“. Saját legjobb belátása, képessége szerint neveli minden szülő gyermekét. Hogy nem mindegyik találja el a helyes módot, eszközöket kívánt czélja elérésére, az bizonyos. Kevesen lesznek azok, a kik mindenoldalú nevelést adhatnak gyermekeiknek. Nem az akaraton, igyekezeten, de a képességen, arravalóságon fog mulni az óhajtott eredmény elérése. Egyedül az iskola lehet hivatott ama „mindenoldalú nevelés“ fogantatására, és pedig nem csupán azért, mert ismeri a módokat, melyek a kívánt czél elérésére elengedhetlenül szükségesek, hanem mert a tömegben együttesen végzett testgyakorlásnak — az említett pszichológiai eredményeknek ez lévén úgyszólván forrása — csakis itt lehet helye.

A gyermek kifáradt testének, lelkének üdülésére szolgáljon a testgyakorlás. Mert kifárad a test a pihenésben is. Mozgásra van szükségünk, hogy életerőnk fenttarthassuk, fejleszthessük. Hogy az élet munkásságában is kell változatosságnak lennie (pihenésről szó alig lehet, mert a lélek ilyen, vagy amolyan módon, de folytonosan működik, a mig élünk, azt ki-ki maga érzi.

Egyenkint felsorolni itt a tornászásnak testre és lélekre gyakorolt különös hatásait: értekezésem keretén túl vinne.

A testi erő, ügyesség és egészség fejlesztése és fentartására vonatkozólag mindenesetre az iskolai testgyakorlás feladata: ellensúlyozni azt a kényszerűséget melyet társadalmi szabályok, „illemszabályok“ rónak nemünkre, azok legtöbbször egyenesen megfosztván bennünket a szabad mozgás lehetőségétől.

Mert a séta, valamint korcsolyázás, úszás, meg lehetős kényelmes társasjátékok nem szolgálhatnak a

testnek mindenoldalú képzésére; ezt csak rendszeresen üzőtt testgyakorlás, meg az ehhez tartozó játékok által érthetjük el. Elénk szerep jut itt a szellemi munkáságnak is, sőt épen az idegek, az agy működése készíti az izmokat tevékenységre, az agy felfogó képességében, az izmok felett való uralmában rejlik a lélek energiája, az szolgál alapjául a testi ügyességnek.

Persze, a testgyakorlás helyes eredménye a tanítónak nem csupán szakismeretétől, pedagógiai képzettségétől függ, hanem legnagyobb részben úgyszeretetétől, buzgóságától is. A ki meggyőződésből hiva a tornázás ügyének, az szeretetből, humanizmusból minden lehető elkövet, arra nézve, hogy növendékei a testgyakorlás minden, rájuk nézve üdvös eredményének — de csak azoknak — birtokában jussanak, hogy megkedveltesse, kívánatossá tegye növendékei előtt a testgyakorlást.

(Folyt. köv.)

VELOCIPÉDEZÉS.

A Vasvármegyei Sport-Egylet pályamegnyító versenye.

M. hó 14-én d. e. 10 óra tájban vette kezdetét az ünnepély. — Kellemes, derűs őszi nap kedvezett a verseny nevezetes napjának. — Kerékpárosaink díszes korzó menete, melyben részt vett a szombathelyi 3 kerékpáros egyesület és a vidéki vendégek; megérkezvén a pályához, megkezdődött a pálya ünnepélyes átvétele.

Frank Ármin kir mérnök ur, a pálya derék építője szép beszédben vázolta az építés egész történetét, mire dr. Bárdossy Jenő sport-egyleti elnök lelkes beszédben mondott köszönetet mindazon tényezőknek, melyeknek közrehatása a pálya kiépítésének gyors befejezését lehetővé tette.

Ezután az Orsz. M. Kerékpárszövetség képviselőiben Grünwald Bernát miniszteri oszt. tanácsos, dr. Korchmáros Kálmán és Nasitz Ödön elnökségi tagok a pályát felmérték s megállapították, hogy annak hosszúsága 400 méter.

D. u. 2 órakor kezdetüket vették a versenyek. Örömmel láttuk részben a közönség, részben a versenyzők soraiban a budapesti egyesületek képviselőit s azok között a magyar kerékpár sport elsőrendű championjait.

Mint néző jelen volt Philipovich Emil, a hirneves kerékpáros, a budapesti-pécsi verseny győztese is.

A versenyzők sorában ott láttuk a Magyar Testgyakorlók Köre részéről: Rottenbiller János (a legelső magyar champion, a győzhetetlen Gigit) Naschitz Ödönt és Königmayer Zsigmondot; a „Hunnia“ részéről Schwáb Béla, Lillits Milutin és Wiegand Rezső szállottak sikra. A Nemzeti Kerékpáros Egylet Floryk Gyulát, a pozsony I. K. E. Hanno Arthurt a jónévű versenyzőt küldte el. — Képviselve volt három horvát klub is még pedig számottevő jeles versenyzők által, kik ugyis mint egyének úgy is, mint kiváló matadorok közönségünk őszinte rokonszenvét vívták ki s szívélyes tüntetéseinek tárgyai voltak.

Mihelics Julio (Prvo Hrv. Druztvo Biciklista Zágráb,) Milacs János (Hrv. Klub Biciklista „Napred“ Karlovacz) és Herzic Marijan (Hrv. Klub Biciklista „Sokol“ Zágráb) képviselték versenyünkön derék testvéreinket, még pedig nem mindennapi sikerel.

A versenyek eredménye a hivatalos feljegyzések nyomán a következő:

I. sz. Megnyitó verseny. Táv. 2000 — 5 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáros egyesület tagja részére. Elsőnek: a Vasvármegyei Sportegylet tiszteletdíja (ezüst

serleg) és nagy ezüst érem. Másodiknak: kis ezüst. Harmadiknak: bronz érem. Lezárattott 17 nevezéssel.

Első futam, A díjak a két futamban résztvevő összes versenyzők közül a távolságot a legrövidebb idő alatt megtett legelső három győzőnek adatnak ki.

Hanno Arthur I. Pozsony K. E. Pozsony. Rottenbiller János M. Testgyak. Köre Bpest, Floryk Gyula Nemz. Kerékp. E. Bpest, Schwáb Béla „Hunnia“ Bpest, Königmayer Zsiga M. Testgy. Köre Bpest.

Eredmény: Első: Schwáb Béla 3 percz 19 másodpercz. Második: Rottenbiller 3 percz 19¹/₅ másodpercz. Harmadik: Hanno Arthur 3 percz 19³/₅ mp.

Felváltott vezetéssel meginduló mezőny. Gyors tempo. A helytelen lecsöngetés következtében megtett utolsó kör csak csekély végspurtot mutathat fel. A társaság a versenyszám befejezte után még mindig versenyt véve végspurtot tesz, melynek győztese Rottenbiller. Óvás folytán: Schwáb első, Rottenbiller második, Hanno Harmadik.

Az I. sz. Megnyitó verseny. Második futam.

Maschitz Rezső Magy. Testgyak. Köre Bpest. Mihelics Julio Prvo Hrv. Druztvo Biciklista Zágráb Ságbi-Rusa Béla K. B. C. Kőszeg. Lobermayer Gyula Szombathelyi K. E. Szombathely. Wiegand Rezső „Hunnia“ Bpest. Milac János Hrv. Klub Biciklista „Napred“ Károlyváros. Lillits Milutin „Hunnia“ Budapest. Herzic Marijan Hrv. Klub Biciklista „Sokol“ Zágráb.

Eredmény: Első: Mihelics Julio 3 percz 22 másodpercz. Második: Herzic Marijan 3 percz 22⁴/₅ másodpercz. Harmadik: Lillits Milutin 3 percz 34¹/₅ másodpercz. A lassu tempóban menő társaságnak majd Lillits, Herzic és Naschitz vezetői. Szép végskurttal Mihelics első, gyenge második, rossz harmadik.

II. sz. Szombathelyi clubbok versenye.

Táv. 4000 méter — 10 kör. Zárt verseny a Savoria B. C. és a Pannonia M. K. E. tagjai részére. Elsőnek: nagy ezüst érem. Másodiknak: kis ezüst érem. Harmadiknak: bronz érem.

Mayer Benő „Pannonia“ Szombathely. Kemenes Bálint „Pannonia“ Szombathelyi. Butta Kálmán 7 percz 29¹/₅ mp. Record. Második: Mayer Benő 7 percz 31³/₅ mp. Harmadik: Floderer László 7 percz 39 mpercz

Szép végspurt után könnyű első, gyenge második meglepetéssel, pedálvesztés következtében rossz harmadik Szép-tempo.

III. sz. Főverseny. Táv. 5000 méter — 12¹/₂ kör. Nyitva minden magyarországi kerékpáregyesület tagja részére. Elsőnek: tiszteletdíj (ezüst tintatartó és nagy ezüst érem. Másodiknak: tiszteletdíj és kis ezüst érem. Harmadiknak: bronz érem. Első futam: A díjak a két futamban résztvevő összes versenyzők közül a távolságot a legrövidebb idő alatt megtett legelső három győztesnek adatnak ki.

Hanno Arthur I. P. K. E. Pozsony. Rottenbiller János M. T. K. Budapest. Floryk Gyula N. K. E. Budapest. Schwáb Béla. H. M. B. C. Budapest. Lezárattott 18 nevezéssel.

Eredmény: Első Rottenbiller János 8 percz 26⁴/₅ mp. Másodiknak: Schwáb Béla 8 percz 27 mp. Harmadiknak: Floryk Gyula 9 percz 4⁴/₅ mpercz.

Könnyen nyerve szép végspurttal, igen gyenge harmadik. Többi versenyző a versenytől elállt.

Második futam. Ságbi Rusa Béla K. B. C. Kőszeg Wiegand Rezső H. M. B. C. Budapest. Milac János H. K. B. Napred Károlyváros. Lillits Milutin H. M. B. C. Budapest.

Eredmény. Első: Lillits Milutin 10 percz ⁴/₅ mp. Második: Wiegand Rezső 10 percz 1 mp. Harmadik: Rusa Béla 10 percz 1²/₅ mp. Erős küzdelem után Lillits első. Milac harmadik (versenyen kívül.)

IV. sz. Vendégek versenye hölgyek díjára.

Táv. 3000 méter — 7¹/₂ kör. Nyitva a szombathelyiek kivételével minden magyarországi kerékpáros-egylet tagja részére. Elsőnek: a szombathelyi hölgyek díja (arany óra) és nagy ezüst érem. Másodiknak; kis ezüst érem. Harmadiknak: bronz érem.

Hanno Arthur I. P. K. E. Pozsony. Rottenbiller János M. T. K. Budapest. Floryk Gyula N. K. E. Budapest. Schwáb Béla H. M. B. C. Budapest. König-mayer Zsiga M. T. B. C. Budapest. Naschitz Rezső M. T. K. Budapest Mihelic Julio P. H. D. B. Zágráb. Milac János H. K. B. Napred Károlyváros. Lillits Milutin H. M. B. C. Budapest. Herzic Marijan. H. K. B. Sokol Zágráb. Lezárattott 12 nevezéssel.

Eredmény: Első: Rottenbiller János 5 percz 15³/₅ mp. Második: Schwáb Béla 5 percz 15⁴/₅ mpercz. Harmadik: Mihelic 15 percz 16⁵/₅ mpercz.

A zárt sorokban végig futó társaságnak élén Rottenbiller. Hanno, Schwáb, Mihelic, Naschitz vannak, mely az utolsó előtti fordulónál szép hosszú végs spurttal dül el Rottenbiller javára, jó második, igen érdekes küzdelem 3 helyre.

V. sz. Record verseny. Táv. 2000 méter — 5 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpár egyesület tagja részére. Record 3 percz 16³/₅ mpercz. Elsőnek: arany érem. Másodiknak: tiszteletdíj (ezüst szivartárcza), A díjak csak akkor adatnak ki, ha a record megjavítatik.

Floryk Gyula N. K. E. Budapest. Schwáb Béla H. N. B. C. Budapest, Wiegand Rezső H. M. B. C. Budapest. Milac János H. K. B. Napred Károlyváros. Lillits Milutin M. M. B. C. Budapest. Herzics Marijan H. K. B. Sokol Zágráb.

Eredmény: Első: Schwáb Béla 3 percz 17¹/₅ mp. Második: Herzic Marijan 3 percz 17⁴/₅ mp. Harmadiknak: Wiegand Rezső 3 percz 20⁴/₅ mpercz.

Schwáb végig vezetvén recordjavítást nem tudott elérni. meglehetősen jó második és harmadik

VI. szám. Bajnoki verseny. Táv. 10000 méter 25 kör. Nyitva minden magyarországi kerékpár egyesület tagja részére. Elsőnek: Bajnoki szalag (kék fehér színű) és nagy ezüst érem. Győztes „Magyarország kerékpáros bajnoka versenypályán 1894. évre.“ czimet nyeri. Másodiknak: tiszteletdíj (ezüst kehely) és kis ezüst érem. Harmadiknak: érem.

Mayer Benő P. M. K. E. Szombathely. Kemenes Bálint P. M. K. E. Szombathely. Hanno Arthur I. P. K. E. Pozsony Rottenbiller János M. T. K. Budapest. Buttá Kálmán P. K. E. Szombathely. Mihelic Julio P. H. D. B. Zágráb Sági Rusa Béla K. B. C. Kőszeg. Udvary Feri P. M. K. E. Szombathely. Lobermayer Gyula Sz. K. E. Szombathely. Milac János H. K. B. Napred Károlyváros Floderer László P. M. K. E. Szombathely. Herzic Marijan K. K. B. Sokol Zágráb. Lezárattott 13 nevezéssel.

Eredmény: Első: Rottenbiller János 18 percz 42³/₅ mp. Második: Mihelic Julio 18 percz 42⁴/₅ mpercz. Harmadiknak: Hanno 19 p. 44³/₅ mpercz.

Legtöbbnyire Rottenbiller, Hanno, Milac és Mihelic vezetnek, a szombathelyiek nemsokára feladják a versenyt, Buttá legtovább tartja magát, de egy körrel megelőztetik: a végén Rottenbiller közel egész körre terjedő szép spurttal kerékhosszat nyer Mihelic ellen, kit csak 10 mtrrel a cél előtt sikerült lespurtnia. Hanno tűrhető harmadik. Óriási lelkesedés, Rottenbillert vállakra emelve a bírói páholyba viszik, hol a bíróság tagjai a győztesnek gratulálnak.

VII. sz. Vigasz verseny. Táv. 3000 méter — 7¹/₂ kör. Résztvehetnek mindazok, kik az előző versenyekben első díjat nem nyertek Elsőnek: ezüst érem; Második: bronz érem.

Königmayer Zsiga, Wiegand Rezső, Rusa Béla, Floderer, László, Hanno Arthur. Herzic Marijan.

Eredmény: Első: Wiegand Rezső 5 p. 35 mp. Második: Herzic Marijan 5 p. 36²/₅ mpercz.

A versenyek sporteredménye.

teljesen megfelelt a várakozásnak és azonnal igazolta a kitünően konstruált pályához fűzött reményeket.

A 4000 méteres recordot ugyanis, mely eddig 7 percz s 34 másodpercczel állott fenn, a szombathelyi klubok versenyében Buttá Kálmán 7 percz 29¹/₅ mpre javította.

Sajnálatos, hogy a recordversenyben a kitzűzött record el nem éretett és e miatt az aranyérem kiadható nem volt, a minek oka jóformán abban rejlik, hogy versenyzőink a következő számban kivivandó bajnoki versenyre kimélték erejüket.

A versenyek befejeztével a „Hungária“ éttermében bankettre gyűlt össze a közönség, mely alkalommal dr. Bárdossy Jenő szokott ékesszólásával üdvözölte a versenyek győzteseit s átnyújtotta nekik a kiérdemelt érmeiket és tiszteletdíjakat.

Ezek után számos lelkes felköszöntő hangzott el egyesületünk vezérférfiakra és sportunk érdemes művelőire és barátaira

A „Nemzeti Kerékpár Egyesület“ m. hó 14-én Strasser Ulrik elnökle alatt tartotta 3-ik országuti versenyét, melynek eredményét ide csatolt programmunk mutatja. Az érmekhez — ezúttal első ízben — adattak ki azok jogos tulajdonát bizonyító okmány levelek. A verseny utáni banketten kedélyesen mulatott a mindkét nemű vendégsereg, s az alelnök indítványára a Vasvármegyei Sportegyletnek az nap d. u. tartott versenyük és pályamegnyitásuk alkalmából távirati üdvözlötlet küldöttünk.

Schwáb Béla recordkísérletei. M. hó 16-án délután Szombathelyen Schwáb Béla megkísértette, hogy az 50 kmig terjedő magyar recordokat megjavítsa.

Ez részben sikerült is neki, amennyiben 50 kmes kolozsvári recordját 1 óra 40 percz 24¹/₂ mperczre javította. Először 2000 mtert tett meg 3 p. 12 05. mp. versenyrecordot utól nem éri. Majd 3 óra 22 perczkor Dr. Bárdossy Jenő elnök, Philipovich Emil, Polgár Bertalan, Stadler Izidor és dr. Korchmáros Kálmán mint időmérők s számos S. egyleti tag és nagy számu nézőközönség jelenlétében Milac János társaságában megkezdte az 50 km. versenyt melynek eredménye a következő volt:

2000	met.	Milac	3.49 ² / ₅
4000	met.	Schwáb	7.37 ¹ / ₅
5000	met.	Milac	9.37 ¹ / ₅
6000	met.	Milac	11.27 ¹ / ₅
8000	met.	Milac	15.10 ³ / ₅
10000	met.	Schwáb	19.16 ¹ / ₅
12000	met.	Milac	23.15
15000	met.	Milac	29.17 ² / ₅
20000	met.	Schwáb	39.42 ⁴ / ₅
25000	mét.	Milac	48.57 ² / ₅

az egy órás recordot Milac km. 725 méterrel csinálta.

30000	mét.	Milac	1 óra	0'15	mp.
40000	mét.	Schwáb	1 óra	29 p.	31 ¹ / ₅ mp.
45000	mét.	Schwáb	1 óra	31 p.	50 ² / ₅ mp.
50000	mét.	Schwáb	1 óra	40 p.	24 ¹ / ₂ mp.

A vasvár megyei sportegylet igazgató választmánya dr. Bárdossy Jenő elnökle alatt m. hó 18-án ülést tartott. Ezen alkalommal elhatározottat, hogy az egyesület Sváb Bélának a „Hunnia“ tagjának m. hó 16-án a helybeli pályán elért szép recordjának emlékére ezüst szivartárczát ajánl fel. Dr. Tobisch Ferencz ur az egyleti tagok sorába egyhangulag felvétetett. Megállapított, hogy

a megnyitó verseny alkalmával belépő jegyekből 1070 s programokból 35 frt. folyt be. A pályaépítés költségei 2672 frt 03 krban végleg megállapítottak. A sportegylet jelvénye dr. Bárdossy Jenő elnök rajza szerint elfogadtattott s annak elkészítésére elnök felkérte.

A „Nemzeti Kerékpár Egyesület“ Tétény és Martonvásár között 1894. évi október hó 14-én, délután 3—5 órákor tartotta III-ik (országúti) versenyét. Versenybírák: Grünwald Bernát, Strasser Ulrik, Dr. Hudomel József, Schütz Mór, Dr. Hirschfeld Antal, Ludwig Gyula. Verseny titkár: Székely Jenő. Indítók: Ehrlich János, Müller Dávid és Déry Gyula. Időmérők: Radó Lajos, Friedrich Jenő és Fogl Lajos. Egyesületi orvosok: dr. Szilágyi Sándor és dr. Fodor Ármin. — I. Nyílt verseny. Táv. 32 km. Pálya a Tétény utáni 16-os kilométer kőtől a Mrtonvásáron levő 32-es kilométer köig és vissza. Elsőnek és másodiknak ezüst érem, harmadiknak bronz érem. Indulás: d. u. 3 órákor. Ellenőrök: Ehrlich József, Riedel Ferencz és Peszkovszki Richard. Neveztek: Fabini Henrik, Picker Rezső, Moravetz Zsiga, Wiegand Rezső, a „Hunnia“ tagjai. Ifj. Grill Lajos, Glasner Ferencz, Erlesbek Emil a „N. K. E.“ tagjai. Dantzinger Lajos, a „Bp. K. E.“ tagja. Beérkezett: I. Fabini 1 óra 12 p. 30 mp. II. Morawetz Zsiga 1 óra 15 p. III. Picker Rezső 1 óra 20 p. IV. Glasner Feri 1 óra 26 p. alatt. — II. Zárt verseny azon egyesületi tagok részére, a ktk országúti versenyen díjat még nem kaptak. Táv. 20 km. Pálya a Tétény után levő 16-os kilométer kőtől az Érd után levő 26-os kilométer köig és vissza. Elsőnek ezüst érem, másodiknak és harmadiknak bronz érem. Indulás: d. u. 3 óra 20 perczkor. Ellenőrök: Haselhun Ferencz, Wendt József és Bauer Jenő. Neveztek: Márkus Géza, Adámovits Milán, Szabó István, Wendt Róbert, Glasner Ede, Kornya János. Beérkezett: I. Szabó István 50 p. 30 mp. II. Wendt Róbert 51 p. III. Adámovits Milán 52 p. alatt. — III. Növendékek zárt versenyé. Táv. 10 km. Pálya a Tétény után levő 16-os kilométer kőtől az Érd után levő 21-es kilométer köig és vissza. Elsőnek ezüst-, másodiknak és harmadiknak éremjelvény. Indulás: d. u. 3 óra 40 perczkor. Ellenőrök: Gerstl Sándor, Porta János és Glasner Arnold. Neveztek: Lochmann Ernő, Tichy József, Tichy Géza, Frischauf János. Beérkezett: I. Frischauf János 25 p. II. Lohrmann Ernő 26 percz alatt.

Sport-egylet alakításán fáradozik Tordán egy ideiglenesen alakult intézőség s felhívást is bocsátott ki tagok gyűjtése céljából, mely a következőn hangzik: „Azon alapigazságból indulva ki, hogy ép testben ép lélek lakik“ az alóli intőzőség indítatva érzi magát, hogy Torda városában egy Sport-egylet létesítését kezdeményezze. Az egyesület célja lenne: az évszakonkénti mindenféle sport nemek üzése (mint vivás, tornázás, labdázás, kuglizás, gyalogolás, buzogányozás, ugrás, futás stb) s ezáltal alkalom nyújtatnék a testi erő tovább fejlesztésére. A fenti cél és eszme elérhetése és megvalósítása okából tiszteletteljesen kérjük fel T. czimedet kegyeskedjék azon aláírási ívet aláírva e létesítendő egylet tagjai sorába lépni. Megjegyezni kívánjuk, tagsági díj havonként 50 krnál magasabb nem fog lenni.

A szervezkedő gyűlésre külön meghívó fog kibocsátatni. Az—intőzőség“ — Ezen felhívás illetve aláírási ív egyelőre Gajzágó Róbert urnál van letéve, hol az egyletbe való lépés illetve aláírás eszközölhető — Hogy egy ilyen intézményre mily égitő szükség van, a mellett szót emelni feleslegesnek tartjuk. Részünkről hisszük, hogy rövid idő alatt az egylet megalakítható lesz, miután már meggyőződést szerezünk arról, hogy az első napokban számszerű iratokoztak alá.

A „Pécsi Athletikai Club“ közgyűlése. M. hó 14-én délután tartotta meg a klub évi rendes közgyűlését, a melyen a tagok igen szép számmal jöttek össze. Egry Béla dr. elnök betérjesztette évi jelentését, a melyből megemlítjük a következőket: A klub az elmúlt évben 42 taggal gyarapodott, töröltetett — leginkább eltávozás címén — 11 egyén, s jelenleg a rendes tagok száma 114. Tartatott az elmúlt évben két verseny; egy gyalogverseny és egy házi viadal, a farsang alatt fényes „Athleta bál“ a melyen a város színe java megjelent. A társas élet fejlesztésére több összejövetelt és társas kirándulást rendezett a klub a melyek mindenkor a legjobban sikerültek. Beszerzett a klub a kerékpározás elsajátítására tagjainak biztonsági kerékpárt is, s már is rendelkezik annyi kerékpározó taggal, hogy a tavasszal kerékpár alosztály alakulhat A klub, bár aránylag csekély volt a bevétele, a Pecsét főllalítandó Kossuth-szoborra 20 frt, s egy elhunyt hirneves budapesti tornatanító és sportféltu: Bockelberg Ernő siremlékére 5 frt szavazott meg. Az ig. választmány megtett mindent, hogy a klubot fölvirágoztassa: az eredmény igen szép. A fiatalsg kezd megkedvelni az atletikát s igen szép számmal látogatja a klub-helyiséget. Csak a város tanácsa lenne jobb barátja ezen városunk legintelligensebb embereiből alakult egyletnek, a mely az emberi élet legdrágább kincsét az egészséget van hivatva föntartani s a városnak edzett ifjakat nevelni. Más város örülné annak, ha ily nemes czélu egyesülettel rendelkeznek; s meg is teszi azt ugy a székesfőváros, valamint több vidéki város is, hogy az ily egyletnek ingyenesen ad úgy helyiséget valamint versenyek rendezéséhez, a mely a klubnak igen sok pénzébe kerül, tekintélyes összeggel járul hozzá. Ily körülmények között aztán sokkal szebb eredményeket lehet fölmutatni, mint nálunk. A jelentés, tudomásul vétele után következett a régi tisztikar és választmány leköszönése s az újnak megválasztása, a mely szavazás után újnak a következőleg alakult meg. Elnök: Egry Béla dr., alelnök: Nagy Géza dr., titkár Notter Jenő, jegyző: Maléter István, pénztáros: Günsberger József, segédpénztáros: Koharits Károly. szertáros: Bök Béla segédszertáros Gerentsér László, ügyész; Liber György dr., orvos: Johán Béla dr. Igazgató választmányi tagok: Máthé Ödön, Laszkay Bálint, Hainess Károly, Szilasi Zsigmond dr., Bodó Aladár dr., Tiazs József, Lauber Dezső, Zsille Ferencz. Póttagok: dr. Obetko Dezső, Németh József, Ptacsek Viktor és Ott Béla. Este a klub tagjai ősi szokás szerint vacsorára gyűltek össze a „Vadember“ szálloda éttermében, a hol a legkedélyesebb hangulat uralkodott; a mely a klub összejövetelén állandó. Fölköszöntőket mondtak. Egry Béla dr., Hainess Károly, Nagy Géza dr., Notter Jenő, Tiazs József, Máthé Ödön stb. kik egymás egészségére és a klub fölvirágzására üritették poharukat.

Jégsport a Balatonon. A nagy jégmezőn korcsolyázni fognak a télen. Lesz vitorlás szánkázás, s megérjük, hogy a főváros és vidékünk fiatalsga és sport kedvelői rövid idő múlva télen is felütik szálásukat a Balatonparton. Az új hír szerint ezt a sportot fogja e télen kultiválni a Stefánia-yachtklub s minden vasár- és ünnepnapon reggel nagyszámu fővárosi korcsolyázó társaság fog lejönni Budapestről Siófokra s Balatonfü-

reden töltve a napot, délután visszatérnek a fővárosba. Ezenkívül az Amerikában s Finnlandban annyira kedvelt vitorlás szánkázás sportja is életben lép a télen a Balatonon. Már készül is három jókora vitorlás szán a bfüredi hajógyárban. Esterházy Mihály, Andrássy Géza grófok s ifj. Ádám Károly viczekomodore részére. Egy-egy ily szám 70—80 forintba kerül csak s így olcsóságánál fogva is mielőbb kedvelt sport s közlekedési eszköz lesz a repülő szán a magyar tengeren.

A pécsi atletikai klub gyalogversenye, melyet m. hó. 21-én vasárnap reggel rendezett, minden tekintetben fényesen sikerült. Az indulás 8 óra 10 perczkor történt a szigeti vámtól. Heten indultak, a kik közül Notter Jenő érkezett be elsőnek, 2 óra és 4 percz alatt téve még a 18³/₁₀ kmnyi utat, úgy hogy átlagosan egy kilométert 6⁷/₁₀ percz alatt ment, a mi igen szép eredmény. Második lett Borbély Kálmán 2 óra 7 és fél percz, harmadik Burgics Vilmos 2 óra 9 percz alatt, negyedik Fratricsevicz, ötödik Képes Ferencz. Ketten versenyközben kiálltak. Szent-Lőrinczen a megérkezési pont a főbírói lak előtt levő hid volt, a hol a versenybíróóság szent-lőrinczi tagjai, Krasznay Mihály, Ramerhoter Sándor dr. és Mándy Béla igen csinos lobogókkal díszített emelvényt állítottak. Az egyes beérkező versenyzők Oláh pécsi czigánybandájának Rákóczy-indulója mellett vonultak be. Beérkezés után Nagy Géza dr. alelnök szép beszéd kíséretében osztotta szét a díjakat. *Notter Jenő ki ezuttal harmadszor egymásután győzött, kapta a klub kis ezüsti érmét, és — mivel a kitiűzött 2 óra 8 perczen belül érkezett meg — még idő-érmet is; Borbély Kálmán nagy bronz- és időérmet, Burgics Vilmos kis bronzérmet nyert.* Déliben 1 óraker volt a nagyvendéglőben az ebéd, melynél a pécsiek, mintegy 30-an, a szent-lőrincziek vendégei voltak. A bőven gyöngyöző pezsgő teljessé tette a jókedvet, melyet a pécsieknek már eleve biztosított a szent-lőrincziek páratlan vendégszeretete. Az első felköszöntőt Krasznay Mihály mondta a pécsiekre, mire az atletikai klub nevében Nagy Géza dr. alelnök mondott köszönetet a szent-lőrincziekre. Különösen nagy hatást tett Benkő Gyula szent-lőrinczi ügyvéd toasztja, a ki Petőfy híres verssorának „lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?” szellemes megfordításával kezdte szavait. A pécsiek az esti vonattal jöttek haza.

A győri vivőkör ez évben 36 taggal alakult meg, és működését m. hó 8-án kezdte. — Az igazgató választmányban következő tagok választottak; elnök dr. Tury Sándor, igazgató: Dorner Gyula, művezető: kisgeszényi Szabó István, titkár: dr. Mayer Lajos, pénztáros: Winkler Izidor. Választmányi tagok: Fabini Gusztáv, dr. Horánszky Béla, Jalsoviczky Lajos, Mihálcovics Tivadar. Pót tagok: dr. Jászoly Mihály és Kaczander Zsigmond.

X. Klósz György fényképészeti műintézet Budapest, V. Kossuth Lajos utca 18. sz. I. emeleten. Telefon-állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tantárgyakról, sat. Photolithographia, cziinkographia, fénynyomat, autographiai fénymásolat.

KORCSOLÁYZÁS.

A „Budapesti korcsolyázó egyesület“ 25-ik rendes évi közgyűlése.

A „Budapesti korcsolyázó egyesület“ 25-ik rendes évi közgyűlését a Redoutban f. é. okt. 29-én esti 6 óraker — 63 egyleti tag megjelenésével — tartotta.

Dr. Busbach Péter országgyűl. képviselő és egyleti elnök, a közgyűlést üdvözölvén, lelkes szavakban emlékszik meg az egyesület 25 éves sport életéről és azon reményének adta kifejezését, hogy a f. évi jég saison alatt megtartandó jubileáris ünnepélyeken az egyleti tagok még nagyobb számmal fognak részt venni, ugyan ezen alkalommal rendkívüli és „kivételes“ közgyűlés fog összehívatni.

A közgyűlést már a Belügyministerium által jóváhagyott új alapszabályok alapján megnyitván, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Szilágy József és Pözl Istvánt kéri fel.

Dr. Küffer egyl. titkár, a választmányának évi jelentését felolvastván, ez a közgyűlés által tudomásul vétetett. E jelentést egész terjedelmében közölni fogjuk és immár itt a legmelegebben üdvözöljük az egyesület buzgó választmányát, hogy sikerült az európai korcsolya szövetséget reá venni arra, hogy a gyorsulás és műkorcsolyázás nemzetközi versenyeit 1895. január 26-án és 27-én nálunk fogják megtartani!

A pénztári kimutatás, zárszámadás, a számvizsgáló bizottsági jelentés, felolvastatván, a közgyűlés a választmányának 1893. évi október 1-től 1894. szept. 30-ig terjedő időtartamra a zárszámadásra vonatkozó felmentvényt megadta és a vagyon mérleget jóváhagyta. Számvizsgálókul megválasztottak az eddigi buzgó tagok: Mitterdorfer Gusztáv, Róm Márk és Dr. Vetsey István. A választmányból alapszabályszerint kilépett $\frac{1}{3}$ helyett új választmányi rendes tagokká választottak:

Benke Gyula, Darányi Kálmán, Rohonczy Gida, Scserbovszky Szaniszló, Dr. Nagy Lajos, Kailinger Mihály, Berczik Gyula, Dr. Reöck Géza, Németh Titus, Dr. Vajda Adolf. Póttagokká: Preisz Gusztáv, Földváry Tibor, Szabadhegyi Imre, Dr. Baintner Tivadar és Tolnay Ákos. Elnök a szavazatok kihirdetése után a közgyűlést bezárja.

Forzsolt Gyula.

Jubiláló egyesület.

A budapesti korcsolyázó-egyesület évi jelentése. (Előadva 1894. évi október 29-én tartott rendes közgyűlésen. Az ideai közgyűlés az egyesület 25-ik rendes évi közgyűlése.

Huszonöt év egyesületek történetében szokásos határidő a multról való megemlékezésre és örvendetes alkalom hivatásszerű ünnepek rendezésére.

Együletünk hatása a jég sport fejlődésére sokkal jelentékenyebb, semhogy ezek fölött megemlékezés és megünneplés nélkül — jégvirágos nyelven szólva — elsiklanánk.

A választmány gondoskodni fog, hogy az egyesület alapításának huszonötödik fordulója az egyesület multjához és szerepéhez méltón megünnepelessék.

Egyik kimagasló és sportszerű ünnepünk lesz a *nemzetközi bajnokságverseny*. A választmányának ugyanis sikerült az európai korcsolya-szövetség bajnokságversenyeit úgy a gyors futásban, mint a műkorcsolyázásban ez alkalomra megnyernie. Az európai nemzetközi bajnokságversenyek idejéről 1895. január 26. és 27. van kitűzve.

A mult közgyűlés óta léfolyt évről van szerencsénk következő adatokat előterjeszteni.

A tagok száma a régibb 579 és az újabb 1000 részjegyeseken kívül 3643 volt

A korcsolyázást a mult évadban deczember 7-én kezdhettük meg, de ez ekkor csak 2 napig tartott, úgy hogy nagyobb megszakítás után igazában deczember 31-én kezdődött meg évadunk, melynek összesen 39 korcsolyázó napja volt. Ezek közül 35-ön volt zene.

Verseny tartott febrúár 2-án. A juniorok műversenyében győztes volt Wein Árpád, a jutalom: emléktárgy. — Sikversenyben (500 meter) első győztes! P. Gaga 2 (álnév), 2-ik Lilits Milutin, 3-ik ifj. Grill Lajos, mind a három emléktárgyat kapott. — Ifjusági verseny (400 méter), első Tóth Kálmán, 2-ik Futtaki Ernő (álnév), 3-ik Diamant Károly, mind a három emléktárgyat kapott. — Record verseny (1500 m.), futás páronként idő ellen; 1-ső P. Gaga 2. (álnév) 2 p. 58³/₅ mp., 2-ik Lilits Milutin 3 p. 6 mp., 3-ik Tóth Jenő 3 p. 8³/₅ mp., 4-ik Becker Brunó 3 p. 9 mp., 5-ik László Lajos (álnév) 3 p. 14 mp., 6-ik ifj. Grill Lajos 3 p. 22 mp., 7-ik Raus Fülöp 3 p. 22³/₅ mp., 8-ik Áldassy Imre 3 p. 26¹/₅ mp., 9-ik ifj. báró Tunkl Ottó 3 p. 30⁴/₅ mp., 10-ik Pechár Gusztáv 3 p. 43 mp., 11-ik Gyulafi Ferdinánd 3 p. 45 mp. — 1-ső és 2-iknek emléktárgy, 1-sőnek aranyérem, — 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8-iknek ezüst érem, — 9, 10 és 11-iknek bronzérem. — Juniorok műversenye 2. rész: Szabad választás szerinti korcsolyázás 3 percnyi maximális időtartammal. — 1-ső Wein Árpád 3 szavazattal 2 ellen; elsőnek emléktárgy. — Nagy sikveraeny, (10,000 méter); 1-ső P. Gaga (álnév), 2-ik Lilits Milutin, 3-ik Becket Brunó; 1-ső, 2-ik és 3-diknek emléktárgy.

Ez évi sportéletünk örvendetes sikerei közé tartoznak ösmert műkorcsolyázó tagunk Földváry Tibor urnak nevezetes versenygyőzelmel. Ő ugyanis a svájci korcsolyázó egyesület Davosban tartott versenyén az első, és a bécsi korcsolyázó egyesületnek versenyén a harmadik díjat nyerte a műkorcsolyázásban. Ily sikerekkel egyesületünknek a külföldön is díszes elismerést és a magyar névnek, kivált sportbeli hírünknek becsületet szerez.

A választmány és egy külön e célra választott rendezőség körülményesen foglalkozott egy jelmez ünnepély tervével, megállapította ennek részleteit, tetemes beszerzéseket is tett, de az ingadozó és kedvezőtlen időjárás miatt a terv valóítását kénytelen volt elejteni.

Az ujonnan épített korcsolyacsarnokon azok a részek, melyek tavaly az idő miatt el nem készülhettek, a nyár folyamán végleg elkészültek.

Az építkezés költségeihez kibocsátot 1000 darab 100 frtos részjegyről alapszabályainkban gondoskodni, az új részjegytulajdonosoknak jogait biztosítani és a részjegyek kisorsolási tervét alapszabályszerűen megállapítani kellett. Az 1894. június 12-iki rendkívüli közgyűlés ezen szükségnek megfelelőleg módosította az alapszabályokat. Ez alkalommal az alapszabályok díj-szabása is módosított. Az intézkedés, hogy egy családhoz tartozó tagok 5—7 frtig a családtagok száma szerint különböző díjakat fizettek, nehezen volt ellenőrizhető, számos visszaélésre adott alkalmat és a kezelést aránytalanul nehezítette. Ezért a közgyűlés az évi díjat egyénenkint, kivétel nélkül, 6 frtban szabta meg. Az így módosított alapszabályokat a belügyminiszter 1894. július 17-én 59218. szám alatt hagyta helyben.

Az 1896-iki milléniumi orsz. kiállítás igazgatósága

megkereste az elnökséget, a korcsolyacsarnoknak a kiállítás céljaira való átengedésére. Az igazgatóság helységünkbe a tengerészeti kiállítást tervezi. A választmány több ülésben és kiküldött bizottságai által foglalkozott ez ügygyel és megállapodott a kiállítás igazgatóságával a szükséges átalakítások részleteit és a kártérítés összegét illetőleg.

A városligeti tó lecsapolása, kavicsolása és tisztítása, a választmány sürgető utánjárásának hozzájárulásával, most van folyamatban.

A mult évi rendes közgyűlés választása után 1893. november 4-én, a választmány következőképen alakult meg. Igazgató: Zsigmond Gyéza; helyettes igazgató: Szentgyörgyi Imre; titkár: dr. Küffer Béla; pénztárnok: Benke Gyula; ellenőr: Hoffmann Sándor; szertárnok: Zsedényi Béla.

Kiküldött bizottságainak működését nem számítva, a választmány tizenöt ülést tartott az egyleti ügyek intézésére.

A sportügyek szakszerűbb vezetésére a választmány állandó sportbizottságot alakított. Ennek feladata a jég-sport bel- és külföldi haladását, különösen egyesületünknek a nemzetközi szövetséggel fennálló viszonyát figyelemmel kísérni és sportdolgozatban adandó alkalmakkor a választmányunk felvilágosításokkal szolgálni, előterjesztéseket és javaslatokat tenni; a választmány külön szabályzatban megállapította a sportbizottságnak hatáskörét és tagjaiul megválasztotta: Szentgyörgyi Imre elnökle alatt Ehrlich János és Földváry Tibor tagokat.

Az aradi korcsolyázó-egylet választmánya ülést tartott a m. hóban a kaszinó helyiségében. A választmányi ülés legelőször is a rendes évi közgyűlés napját határozta meg, melynek megtartása októberhó 28-át tűzte ki a kaszinó helyiségében. Ezután Tedeschi Viktor előadó igazgató tett jelentést az egyesület vagyoni állapotáról, melynek virágzó voltát nagy örömmel vették tudomásul. A jelentés szerint bevétele volt az egyesületnek a mult évi pénztárállományával együtt 2970 frt ezzel szemben a kiadás csak 1674 frt volt és így az egyesületnek tiszta vagyona van 1296 frt. Jelenti továbbá, hogy a csatornázó angolok szolgálatában állott egyesületi szolga helyett már fogadott mást. A választmányi ülés ez intézkedést jóváhagyta. Miskeinek az egyesület régi szolgájának havi kegydíját megjavították. Olvasták e jelentés meghallgatása után a 3-ik huszárezred parancsnokának átiratát, melyben köszönetet mond az egyesület azon humánus eljárásáért, mely szerint az ezred utász legényeinek megengedte, hogy csekély díj mellett a korcsolyázó egyesület taván és csolnakaival az evezőivel való bánást megtanulhassák. Végül a választmányi ülésnek legfontosabb tárgya egy új pavillonépítésnek és az erre vonatkozó intézkedések tárgyalása volt. A régi pavillon ugyanis nagyon magasan áll a víz tükre felett és más átalakításokon is kell hogy átmenjen a célszerűség kedvéért. Erre vonatkozólag a választmányi üléshez beérkezett szakértő jelentése azt ajánlja, hogy a régi pavillon helyett egy tökéletesen újat építtessen az egyesület. A választmányi tagok elfogadták a szakértő ajánlatát, illetőleg javaslatát és Boros Vida korcsolya-egyleti igazgató elnökle mellett Dániel Endre és ifj. Nachtnébel Ödön választmányi tagok küldettek ki arra nézve, hogy egy 10,000 forintnyi összegbe kerülő új pavillon építésének tárgyalását vezessék és felülvizsgálják.

Fritz Armin könyvnyomdája

BUDAPEST,

VIII. kerület, József-körút 9. szám (bazár-épület).

*Elvállal minden e szakmába vágó munkát izléses és pontos ki-
vitelben a lehető legolcsóbb árak mellett.*

Legujabb szerkezetű kerékpárok.

Nagy választék valódi angol és német keré-
párokból.

Herbster Károly

raktárában

Budapest, Károly-körút 3. szám.

1894. évi árjegyzék ingyen.

LIPIKI JÓDFÜRDŐ

(SZLAVÓNIABAN.)

Elsőrangú kutforrás és gyógyfür-
dőhely

Enyhe éghajlat.

Egyedüli jódhévíz a Continensen
64° Celsius

Az idény tartama márcziustól október végéig.
Gyógyjavaslatok: A gyomor és bél-
csatorna mindennemű hurutos bántal-
mainál, hólyagbetegségeknel, csuzos
és köszvényes kóralakoknál, görvély-
kóros és különféle vérhajoknál.

Kiterjedt arnyékos park, saját
gyógyzenekar, fedett sétány, diszes
és kényelmesen berendezett szal-
lodák és magangyógyintézetek.

100 vendégszoba.

Kitünő étkezés mérsékelt árak.

Vasuti összeköttetés: Pakratz Lipik
(cs. és k. szab. déli vasut), Okucan
(m. kir. államvasutak.)

Vadászterület

kerestetik bérbevétel czéljából,
lehetőleg a főváros közelében.
Szives ajánlatok a „Herkules”
kiadóhivatalához intézendők.

FÖLDESZ L.

puskaműves

Budapest, Muzeum-körút 9 szám.

Ajánlja jó hirnevű

fegyvereit

kezesség mellett,

továbbá mindennemű **revolve-
reket** és teljes **vadászfelsze-
reléseket.**

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek. Javi-
tasok legolcsóbban számíttatnak.

Porzsolt Kálmán

munkái:

- A párhaj.** Színmű 1 felv. Elő-
szőr adatott a nemzeti szín- frt kr.
házban 1881-ben 40
- Szerencsétlen furulyások.** El-
besz. 1883. .... 1 —
- Viharos élet.** Elbeszélések. 1886 1 —
- Füredi emlékek.** Elbesz. 1887.
(Képekkel.) ..... 1 —
- Sport és szerelem.** Elb. 1887.
(Képekkel.) ..... 1 —
- Amor im Bade.** A „Füredi em-
lékek” német kiadása Berlin
1891. Ára 1 márka.
- Herkules Testgyak. és sportközl.**
1884. Első évfolyam ..... 6 —
1885. Második évfolyam ... 8 —
1886. Harmadik évfolyam... 8 —
1887. Negyedik évfolyam .. 8 —
1888. Ötödik évfolyam ..... 4 —
1889. Hatodik évfolyam ... 4 —
1890. Hetedik évfolyam... .. 4 —
1891. Nyolczadik évfolyam 4 —
1892. Kilencedik évfolyam 4 —
- Képes sportnaptár.** 1886. évre 1 50

**A testgyakorlati oktatás rend-
szere.** A testgyakorlati okta-
tásra vonatkozó törvények és
rendeletek gyűjtemény. 1886 — 80

Reform-naptár 1892. Politikai
és szépirodalmi tartalommal — 40

A Dunántúl irásban és képen.
(Dunántúli képes naptár 1892) 1 —

Ugyanaz II-ik kötet 1893-évre 1 —

Porzsolt Jenő:

A korcsolyázás kézi könyve.
Képekkel..... 1 —

Porzsolt Lajos munkái:

A magyar labdajátékok könyve.
Képekkel s gróf Eszterházy

Mihály előszavával..... 1 —

A tornázás kézikönyve. Képek. 1 20

Tornakartyák. Képekkel ..... 1 —

Mindezen munkák kaphatók a „Her-
kules” kiadóhivatalában (Budapest,
József-körút 5. sz.)

KAJARI DEZSŐ

KARLSBADI

cipő-Külön legeségeik.

Budapest, Dorottya-utca 8. sz. a.

Ajánlja legdusabb választékban
férfi-, női- és gyermek-cipő-áruit
az őszi idényre

a legolcsóbb árak mellett. — Különös
ügyelemmel

velocipédező, turista és hegymaszó
tornaczipőket, vadász-csizmakat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek
és gyermekek részére: egymint:

tiszti cipők, galoschnik v. gumiezi-
pők, ugy szinte vízmentes cipőket
és kényes lábra különlegességeket,
nagy választékban raktáron tart

Vidéki megrendelések mérték vagy minta-cipő
szerint leggyorsabban eszközöltetnek.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

VIII ker. József-körút 5. sz. a.

Képek és képkeretek a legnagyobb

választékban
a legegyszerűbbtől a legremekebbig
való kivitelben legmérsékeltbb ára-
kon kaphatók csakis TINTNER MIKSA
műtárában Bécs, I, Opernring 19.

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 1 frt
Félévre ..... 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

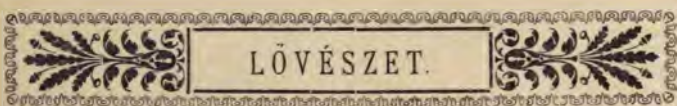
Budapest, József-körut
5. szám.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az „Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcs.-Egylet „Magy. Testgyakorlók köre“ a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Bpesti, hegyvidéki turista-Egylet,“ a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,“ a „Budapesti Torna-Egylet“ a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Debreczeni Torna-Egylet,“ az „Egyetemi Athletikai Club,“ „Első Magyar Vivó-Egylet,“ az „Ersekújvári Vivó- és Torna-Egyesület,“ a „Fertői Csónakázó-Társaság,“ a „Győri Csónakázó-Egyesület,“ a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,“ a „Kolozsvári Athletikai Club,“ a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,“ a „Föv. Vivó-Club,“ a „Körmendi Athletikai Club,“ a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,“ a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet,“ a „Makói Torna-Egylet,“ a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet,“ a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Maros-Vásárh. Torna-Egyl,“ a „N-Bányai Torna és Korcsolyázó-Egylet,“ Nagy-Enyedí Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,“ a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,“ a „Nemzeti Hajós-Egylet,“ a Neptun Budapesti Evező-Egylet,“ az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,“ az „Ó-Budai Torna-Egylet,“ a „Pécsi Athletikai Club,“ a „Pozsonyi Hajós-Egylet,“ a „Pozsonyi Torna-Egylet,“ a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,“ a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,“ a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-egylet,“ a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club,“ a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szabadkai torna-Egylet,“ a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,“ a „Szegedi Csónakázó-Egylet,“ a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Szegedi Torna-Egylet,“ a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,“ a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,“ a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,“ és az „Újvidéki kerékpár-(Bicych)egyesület,“ a „Pápai korcsolya-egylet,“ a „Torontái korcsolyázó- és hajós-egylet,“ „Szegedi Kerékpár-egyesület,“ „Veszprémi torna-Egylet,“ „Tordai korcsolyázó-egylet,“ „Budapesti Torna-Club,“ „Zsombolyai atletikai club,“ a „Szászvárosi atletikai club,“ a „Szolnoki korcsolyázó-egylet,“ a „Budapesti polgári lövészegyesület,“ „Sportkedvelők köre,“ a „Magyar Úszó-Egylet“

HIVATALOS KOZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

LÖVÉSZET.

A tanuló ifjúság czéllövészete.

Olvasóink előtt ismeretes, hogy tiz éve agítalunk a mellett, hogy a tanuló ifjúság is gyakoroltassék rendszeresen a czéllövészetben. Ez úgy most egy lépést tett előre. A budapesti polgári lövészegylet derék főlövész-mestere Szávost-Alphons fölkarolta az eszmét, s az egyletnek m. hó 26-ikán tartott választmányi ülése elfogadta lapunk egyik szerkesztőjének Porzsolt Kálmán-nak a honvédelmi miniszterhez irt emlékiratát e tárgyban. Az emlékirat, melyet egy küldöttség e napokban nyujt át Fejérváry Géza báró miniszternek, így hangzik:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

A budapesti polgári lövészegyesület nemzeti véd-erőnk emelése, s a lövészetnek terjesztése érdekében oly reformot szándékozik létesíteni, mely a maga teljességében kifejtve kétségkívül új korszakot fog jeleníteni a magyar lövészet fejlődésében, s a magyar ifjúságnak a katonai szolgálatra való előkészítésében. Egyesületünk, mely Magyarországon a legerősebb lövészegyesület, e reformnál a kezdeményező és végrehajtó szerepét készséggel magára vállalja, működésének sikere azonban csak úgy biztosítható, ha a nagyméltóságú kormány magára vállalja a pártfogó és gyámolító szerepét.

A művelt Nyugaton mindenütt elismerik a lövészegyesületeknek fontosságát és jelentős hivatását a véderő kvalitatív fejlesztésére, s a nemzeti szellem ébrentartására. Németországban a lövészegyesületek előkészítői és nevelői a német katonsságnak, s állam és társadalom vállvetve működnek közre, hogy a lövészet-

egyesületeket anyagi, s erkölcsi támogatásban részesítsék, csupán Magyarország az az állam, melyben a lövészegyesületeket egyszerű szórakoztató társulatoknak tekintik, s mondjuk ki nyiltan, a lövészetet csak nyárs-polgári mulatozásnak tekintik.

Nekünk nem lehet hivatásunk különösen fejtegetni ama nagy veszteségeket, melyeket a véderő érdeke, s a társadalmi összeforradás és a nemzeti szellem terjesztése szenvednek a lövészegyesület és általában a lövészet ügyének állami és társadalmi elhanyagolásával.

A jogos panasz hangjait elnyomva, kívánjuk híven, lelkesen és buzgón teljesíteni kötelességeinket, s ezért munkát és áldozatot nem kimélve, terjeszteni akarjuk a lövészetet, a lövészet testedző sportját oly körökben is, melyekbe az eddig még nem hatott el a magyar ifjúság körében.

Maga a lövészet, a helyes testi nevelésnek nélkülözhetetlen kiegészítő része és ezért abban a nézetben vagyunk, hogy a középiskolák legfelsőbb osztályának növendékei, valamint a felsőbb tanintézetek hallgatói számára lehetővé kell tenni a rendes czéllövészetben való gyakorlást, már csak abból a szempontból is, hogy katonasor alá kerülvén, már némi gyakoroltsággal bírjanak a fegyver kezelésében és a czéllövésben, nem említve annak üdvös hatását, hogy ha az ifjúság a katonai szolgálat előtt a katonai rendhez és fegyelemhez hozzászokik.

Nem fejtegetjük a rendszeres czéllövésnek nevelő hatását az ifjúság jellemére, nem fejtegetjük, hogy az a nyugalom, fegyelmesség, lélekjelenlet, gyors feltalálás határozottság, melyek a jó lövész tulajdonai és melyeknek elsajátítására a lövészet tanítása irányul, mily jó-tékony alakító hatással lesznek az ifjúságra; Nagyméltóságoddal szemben, mint véderőnk hivatott órével és egyszersmind egyik legkiválóbb tagjával szemben elegendő csak azt hangsúlyozni, hogy a czéllövés rendszeres gyakorlása, az ifjúság körében a véderő intenzív fejlesztésére óriási hatást fog gyakorolni, mert a lövészetben előzetesen gyakorlott ifjúságban a hadsereg már félig kész katonát, s fegyelmezett elemet fog kapni.

Azzal a kéréssel fordul tehát a budapesti polgári lövészegyesület Nagyméltóságodhoz, kegyeskedjék er-

kölcsei és anyagi támogatásával lehetővé tenni, hogy egyesületünk a korszakos reformot megkezdhesse.

Egyesületi lövőházunkat kész örömmel nyitjuk meg a magyar tanuló ifjúság előtt, mivel azonban egyesületünk nagyon szerény anyagi eszközökkel rendelkezik, s különben is az ezredéves ünnepély alkalmával a nagy feladatok és terhes költségek egész sorozata előtt áll, kénytelen az állam segélyét igénybe venni, midőn az állam érdekében ez új intézkedést inaugurálja.

Tervünk szerint a középiskolák VIII. osztályának növendékei és a felsőbb tanintézetek hallgatói volnának meghívandók a célőlvés rendszeres gyakorlására. Külön napok, külön órák volnának e célra kitűzve, s a gyakorlás kiterjeszkednék a fegyverek ismertetésére, a fegyver kezelésre, a katonai fegyverfogásokra, továbbá a célőlvésre, különböző távolságokra, különböző célzóablakokra (álló és mozgókra), s mind ama fegyverekkel, melyek a magyar véderő használatban állanak.

E reformot nem vagyunk képesek végrehajtani, ha Nagyméltóságod az országos érdek szempontjából nem kegyeskedik

1. is az összetoborzandó tanuló ifjúság katonai oktatására katonai tanerőket kirendelni,

2. katonai fegyvereket és lőszerket kiutalni s

3. ezen reform által nagy mértékben felnövekvő kezelési költségek, valamint a lövőházban eszközözendő alakítási kiadások fedezésére egyesületünknek jelentősebb segélyt kegyesen adományozni.

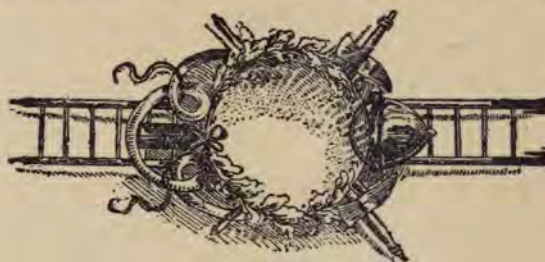
Kérjük Nagyméltóságodat, vegye pártfogásába egyesületünknek ez országos érdekű kezdeményezését.

Mély tisztelettel a budapesti polgári lövészegyesület választmányának 1894. október 26-án tartott üléséből.

A budapesti polgári lövészegyesület 1894. évi október hó 7-én tartott lő- és zárőlvészet eredményének hivatalos kimutatása. I. A verseny-czélzóablán 150 méter távolságban: 1. díj Oberwalder Alajos 14, 10, 13 = 37. 2. díj Konda Samu 12, 13, 10 = 35. 3. díj Mezey Mihály 9, 14, 11 = 34. 4. díj Habicht Károly 10, 9, 14 = 33. 5. díj Piatnik Vilmos 14, 5, 14 = 33. 6. díj Jellenek Antal 15, 10, 6 = 32. 7. díj Némái Antal 10, 9, 12 = 31. 8. díj Benkő Ferencz 12, 10, 9 = 31. 10. díj Pártos Gyula 15, 6, 7 = 28. — II. A mezei czélzóablán 225 és 300 méter. Mélylővésekre: Osztó. 1. díj Pártos Gyula 99., 2. díj Arnold Róbert 133., 3. díj Habicht Károly 193., 4. díj Freyberger Pál 211., 5. díj Oberwalder Alajos 221., 6. díj Oberbauer Jenő 235., 7. díj Benkő Ferencz 243., 8. díj Lax Adolf 270., 9. díj Némái Antal 271., 10. díj Jellenek Antal 284. Találó díjakra: Köt. 1. díj Némái Antal 18.38, 2. díj Reich Zoltán 17.43, 3. díj Jellenek Antal 17.38, 4. díj Freyberger Pál 15.25, 5. díj Arnold Róbert 14.33, 6. díj Pártos Gyula 14.31, 7. díj Oberwalder Alajos 14.27, 8. díj Benkő Ferencz 14.29. — III. A rendes czélzóablán. Talalódíjakra: 1. díj Pártos Gyula 19.34, 2. díj Benkő Ferencz 17.26, 3. díj Jellenek Antal 16.25, 4. díj Konda Samu 15.28, 5. díj Mezey Mihály 15.28, 6. díj Reich Zoltán 15.27, 7. díj Arnold Róbert 15.26, 8. díj Némái Antal 15.26, 9. díj Oberwalder Alajos 14.31, 10. díj Welsch Emil 13.26. — IV. A vadász-czélzóablán: 1. díj Krappe Róbert 7.17, 2. díj Sigmund Sándor 7.12, 3. díj Kapsz József 7.11, 4. díj Reich Zoltán 6.17, 5. díj Szávoszt Alphonse 6.12, 6. díj ifj. Bun József 4.12, 6. díj Jellenek Antal 4.9, 8. díj Forche Román 3.9, 9. díj Pártos Gyula 3.9, 10. díj Lax Adolf 3.3. — V. A pisztoly körzcélzóablán: 1. díj Dr. Axaméthy Lajos 13, 13, 13 = 30. 2. díj Forche Román 13, 14, 12 = 39. 3. díj Pauer József 12, 13, 13 = 38. 4. díj Jaritz András 15, 14, 8 = 37. 5. díj Dr. Högyes Ferencz 8, 14, 12 = 34. 6. díj Oberwalder Alajos 14, 12, 8 = 34. 7. díj Széchy

Antal 14, 6, 7 = 27. 8. díj Sigmund Sándor 4, 9, 12 = 25. 9. díj Habicht Károly 6, 11, 4 = 21. 10. díj Benkő Ferencz 8, 6, 5 = 19. — VI. A pisztoly-czélzóablán. Találó-díjak: 1. díj Dr. Axaméthy Lajos 19.36, 2. díj Jellenek Antal 18.31, 3. díj Jaritz András 16.26, 4. díj Rosconi Károly 16.26, 5. díj dr. Högyes Ferencz 16.24, 6. díj Széchy Antal 15.29, 7. díj Pauer József 15.28, 8. díj Forche Román 14.23, 9. díj Habicht Károly 11.16, 10. díj Konda Samu 5.5. — VII. Höglyölvészet díjai: Kör. 1. díj ifj. Bun Józsefné 44, 2. díj Forche Románé 44, 3. Bendel Gusztávné 41, 4. díj Paitnek Vilmosné 41. Az összes lövések száma 7317. — Az osztalék gyanánt az összes célzóablánál 254 frt 50 kr. fizetett ki. — És ezzel az ez idei lövészeti évad befejezését nyerte.

TŰZOLTÓ SPORT.

A győri tűzoltók zárgyakorlata.

Városunknak számos humanus egyesülete közül a győri önkéntes tűzoltó-egylet többi társaitól abban különbözik, hogy míg ezeknek minél állandóbb működése, nyújt a közönségnek megnyugtató lelki gyönyört, addig amannál annak örül ha minél ritkábban látja hivatás-szerű működésében.

Ilyen viszonyok mellett bizonyára kétszeres elismerést érdemel azon férfiak egyesülete, melynek tagjai felesküdvén az önkéntes küzdelem zászlajára, s lemondván családköri nyugalomukról, s otthonuk kényelméről, arra vállalkoztak, hogy polgártársaiknak vagyona és élete felett örködjének, s ebbeli tevékenységüknek ritkán kínálkozó alkalmára magukat állandóan begyakorolják.

Az ilyen önzetlen vállalkozás ügybuzgóságának elismerésül létesítette az országos tűzoltó szövetség a szolgálati érdemek kiosztásának rendszerét, s így már több év óta ilyen érdemekkel díszítik fel az egyes egyletek azon tagjaiknak mellett, kik 5, 10 vagy 15 éven át egy huzamban örködtek polgártársaiknak vagyona és élete felett.

A győri önkéntes tűzoltóegylet a szolgálati érdemek ünnepélyes és nyilvános kiosztását, az idén, az október hó 28-án tartott zárgyakorlattal kapcsolta össze.

Az itt említett napon délután 2 órakor a tűzörségi épületnél gyülekeztek a működő tagok, s harsogó zene mellett a Ferenczvárosi gyakorló tere vonultak, a hol már akkor nagyszámu közönség várakozott.

A gyakorlaton örvendetes meggőződést és megnyugtató tudatot szereztünk magunknak arról, hogy Győrváros lakosságának vagyont és életét nemcsak szakszerű képzettséggel bíró, hanem a vakmerőségig bátor és ügybuzgó tűzoltók védik.

A gyakorlat befejezése után a szolgálati érdemek kiosztása következett, a mit Hauzer György, az egyletnek érdemekben gazdag és fáradhatlan elnöke végzett, minden egyes tagnak néhány lelkesítő szó kíséretében

tűzvén fel mellére szolgálati éveinek megfelelő érdem, s átadván az erről szóló okmányt.

Ezen ünnepélyes mozzanat után az önkéntes tűzoltók ismét zeneszó mellett a lövölde kerti helyiségébe vonultak, ahol terített asztalok várták az érkezőket oszónára. Itt másfél órát töltöttek kedélyes szórakozás között, mire a legszebb rendben $\frac{1}{2}$ órákor szétoszlottak.

CSÓNAKÁZÁS.

Tanulók csónakázása

A pozsonyi kerületi tornaversenyen érdekes újdonságot mutattak be, mely az elért eredmények után ítélté érdekesebb arra, hogy minél szélesebb elterjedést nyerjen Értjük alatta a tanuló ifjuság csónakázóversenyét, melyet a győri s pozsonyi tanulók a pozsonyi tornaversenyt megnyitották.

A kezdemény dicsősége a győri főreáliskoláé. Mikor ez iskola tanárkarából a regattisták — tekintve Győrnek előnyös vízi viszonyait — egy ifjusági csónakázó egyesület megalakulását három évvel ezelőtt megpendítették, ezzel csak egy oly eszmét valósítottak meg itthon, mely a szomszéd Ausztriában és Németországban már régóta elterjedésnek örvend. Lehet, hogy voltak mások is, kik a csónakázás üdvös sportjára máris gondoltak, de nem tartottak kivihetőnek, vagy tartottak azon esetleges veszélyektől, melyek a vízen való tartózkodással járnak. Kétségtelen, hogy e részben nehézségek vannak de nem olyanok, hogy azok rend és fegyelem mellett leküzdhetetlenek volnának.

E részben legtöbb biztosítékot nyújt a jó szervezés és szigoruan sportszerű evezés.

A győri tanárokat hathatósan támogatta kezdeményezésükben és támogatja ma is a győri csónakázó-egylet, mely ezen intézménynek megerősödése körül jelentékeny érdemeket szerzett.

Tudtommal ez az első hazai középiskolai csónakázó egyesület. Az 1892. év tavaszán alakult meg. Működését már az első évben gondosan összeállított fegyelmi és működési szabályzat irányította; a tanításra a győri csónakázó-egylet tagjai vállalkoztak. A hajóállományt az ifjuság járulékaiból szerezték be s ezen első évben 32 tanuló indult minden második napon három hajóban, váltakoztak csapatokkal. Az elért eredmények, a résztvevő ifjuságban szemmel látható izmosodása csak buzdítólag hatottak s a második évben 34 tanuló öt hajóban indulhatott gyakorlatokra, melyek közül némelyek kisebb utazásokká is lettek. A csónakázás mellett — a kikötés után a — ott láthatni őket, a mint futnak, labdáznak avagy fürdenek — természetesen: a vezető tanár felügyelete alatt. Mikor ügyes regatta-öltözékben és fellebögözött öt hajójukkal állomásokról elindulnak avagy beérkeznek, a közönség élénk érdeklődése kíséri őket

Az egylet ez idén tartotta első intern-versenyét,

melyet élénk érdeklődés kísért; Győr város főorvosa pedig a budapesti demographiai congressuson bemutatta fényképekben az egylet működését. Mindezek arra bátorították a győri főreáliskola igazgatóságát, hogy iskolájának e specialitását a legelső kínálkozó alkalommal: a pozsonyi kerületi tornaversenyen is bemutassa. Azt hittünk, hogy a győri főreáliskola intézményével egyedül fog állani a pozsonyi kerületi tornaversenyen: de kellemesen csalódtunk. A példa hatott s a tornaverseny előtt való utolsó hetekben Pozsony három középiskolája fogott az evezés tanulásához, hogy szinte sikra szálljon, sőt versenypropositiókat tegyen. Egymással szemben állottak tehát a győri és pozsonyi főreáliskolák, valamint a pozsonyi gymnasium és lyceum csapatai.

Szebb és alkalmasabb helyén mint Pozsonyban, nem is lehetett volna ünnepelni tanuló-ifjuságunknak ezen új ügyét, mely iránt Pozsony közönsége nagyfokú érdeklődést tanusított. Az idő is kedvezett. A Duna mindkét partját nagy közönség lepte el s a három számból álló s minden tekintetben sportszerűen keresztül vitt verseny nagy tetszést aratott.

A verseny győztesei két izben a főreáliskola s egy izben a pozsonyi lyceum valának. Győzelmük jelvényeit: az érmeket, Szalavszky Gyula főispán kezéből vették át.

A midőn ezen első nyilvános bemutató sikerét constaláljuk, egyuttal bebizonyítottuk azt is, hogy a csónakázás sportja az iskolák szervezetében is meghonosítható.

Kívánatos is, hogy e példák minél előbb utánzásra találjanak s vízmelléki városaink középiskoláiban a testgyakorlat e hasznos neme minél inkább elterjedjen,
(Győr.) Ruby Miroszláv.

ATHLETIKA

A „Szabadkai Sport-Egylet“ 1894. november hó 4-én választmányi ülést tartott, melyen az őszi kirándulási sorozat, továbbá a téli idény beosztása jégpálya, korcsolya ünnepélyek megtartása végleg elhatározott. — A kerékpár szakosztály vezetői *Dr. Vermes Lajos* kapitányi, *Matkovics Miklós* alkapitányi, *Varga József* útbiztosi, *Aradszky Sándor* első kürtös, *Milassin Sándor* másod kürtös ranggal megerősítettek. Az egylet tagjai közül következők nyertek nagyszabású kirándulásukért elismerést. u. m. *Rohonczy Lőrincz* és *Elemér*, *Dr. Vojnits Lajos*, *Vojnits Béla*, *Nagy Czírok János*, *Vermes Nándor* viador, *Vermes Béla*, *Dr. Brenner József*, *Dr. Vécsey Samu*, *Dr. Balogh Lajos*, *Dr. Mamuzsich Bódog*, *Váli Gyula*, *Salga Mátyás*, *Pietsch Frigyes* és *János*, *Schönstein Soma* és *Béla*, *Grünfeld Jakab*, *Lidák Richárd*, *Balogh Zsigmond*, *Kovács Antal*, *Kovács Béla*, *Gugánovich Máté*, *Wenczel Lajos* bajnok, *Kalmár József*, *Pinovich Dénes*, *Völgyi Péter*, *Mucsalov Dusán*, *Kuluncsics Jakab*, *Horváth Ödön*, *Milassin Andor*, *Mamuzsich József*, *Szudárovits Benedek*, *Lebovits Antal*, *Honkó Béla*, *Abracsits Antal*, *Petonszky József*, *Krámer Károly*, *Somogyi János*, *Lichtnecker Dunczi*, *Manojlovics Dusán*, *Sutyok János*, *Kormos Béla*. Az egylet többi tagjai a lawn-tennis

labdajáték, kard- és ökölvívás, tornázás közül fejtenek ki fáradhatlan buzgalmat.

Az „Achilles Sport-Egylet“ 1894. november hó 6-án tartotta meg *Pálfüreden* (Palitsón) az angol *asphalt* versenypályán *őszi versenyeit* feltűnő jó eredményekkel. A vendégek versenyébe a 2 km. távolságot *Popovich Euthim* (Kragujevaczból) 3 percz 11 mp. alatt. Az 1000 méteres versenyt *Szentmarjai Gejza* 1 percz 33 mp. alatt. Az 5000 méteres versenyben *Németh Ernő* 9 p. 5 mp. alatt első lett. A 100 km. versenyben *Szedniczky József* (Galicziából) 2 óra 43 percz $\frac{1}{5}$ mp. alatt első. *Lippert Jenő* 2 óra 46 percz $\frac{3}{5}$ mp. alatt jó második. *Dr. Vermes Lajos* bajnok 3 óra 5 percz $\frac{2}{5}$ mp. alatt harmadik lett. Első arany érmet (75 frt o. é.) és a vándorserleget (300 frt o. é.) második aranyérmet, harmadik ezüst érmet nyert. *Láng Jenő* hitelesített utikönyve alapján (10,751 km.) egyleti aranyérmet; *Szeőke Emil* 9731 km. utat tett meg egy év lefolyása alatt egyleti ezüst érmet és diszoklevelet nyert. Kiváló tisztelettel

Dr. Vermes Lajos.

A **körmendi atletikai klub** által m. hó 20-án a „Korona“ disztermében rendezett tánczestély fényesen sikerült. A négyeseket 24 pár tánczolta, a kedélyes multság pedig reggelig tartott. A megjelent hölgyek közül tudósítónk a következőket jegyezte fel: Kisasszonyok: Borcdányi Ilona (Csákány), Bejczy Emilia (P.-Szt.-Király), Beéry Juliska (Jaák), Gergő Ilona, Hartner Lujza, Marton Viola, Pick Fáni, Rusa Vilma, Schwarcz Szidi és Irén, Szabó Gizella, Schwitser Anna (Besfa), Szeybold Karolin és Jolán, Szövényi Irén, Tegye Ella és Irma, Udvary Elvira, Vitnyédy Böske és Margit (R.-Hollós). Asszonyok: Diurbányné, Gergő Samuné, Hetey Istvánné (N.-Kölked), Horváth Gézáné (Döbörhegy), Hartner Karolyné, Jakab Bódogné (Kis-Czell), Juszticz Dávidné, Mező Gyuláné (H.-Hodász), Pzevendár Nina, Szövényi Ignáczné, Schwarcz Jakabné, Schwitser Samuné (Besfa), Szeyffert Gézáné (P.-Szt.-Király), Tegye Lajosné, Viola Ignáczné, Vitnyédy Sándorné (R.-Hollós).

VELOCIPÉDEZÉS.

Bajnokságok.

Egy idő óta a „bajnoki versenyek“ kísértének a versenyprogramokban. Az előre K. K. kezdte, a M. Testgyakorlók K. folytatta és a Vasvármegyei Sport Egylet az évadot evvel fejezte be. Ezen bajnoki versenyekkel szemben clubunk álláspontját kezdettől fogva oda präcizirozta, hogy bajnoki versenyek kiírása csakis a szövetség ágise alatt, annak elismerése és elienőrzése mellett történhetik meg, mert csakis a szövetség birván az egész országra kiterjedő szervezettel és csakis a szövetség lévén hivatva a magyar kerékpárosok összességét képviselni, csak is annak elismerése mellett lehet

valakit az országos bajnoksággal felruházni. Minthogy a szövetség tényleges működését még meg nem kezdte s így a bajnoki versenyekre vonatkozó általánosan kötelező szabályokat meg nem állapithatta. kétségtelen, hogy országos bajnoki versenyeket kiírni még egy egylet sem jogosult és ha valamelyik még is kiírná, a többi egyletek azt elismerni nem tartoznak. (Természetesen itt nem szölünk az egyleti tajnokságokról, melyek minden egyletnek saját ügyét képezik.) Ezen elvből kiindulva a mint egyletünk nem érezte magát jogosultnak bajnoki versenyeket kiírni, ugy más egyletek erre vonatkozó kiírását sem ismerte el és ezekre tagtársainkat nevezni nem engedte. Clubunk ezen álláspontját a Vasvármegyei S. E. által kiirt bajnoki verseny ellenében is fenntartotta. Erre a Pannonia K. E. válaszul, kijelentvén, hogy a bajnoki verseny kiírasi jogosultságukhoz a szombathelyi egyletek ragaszkodnak, jogosultságukat abból meritvén, hogy a szombathelyi pálya az egyedülit mely az angol N. C. U. és a német D. R. B. tehát a két legpedásabb szövetség követelményeinek megfelel és a bajnoksághoz nem elég, hogy valaki elsőnek érkezzon be, de szükséges, hogy az időben is kiváló nyujtson. Ezen érvelésre nem nehéz a válasz. Ha megnézzük a V. S. E. versenykiírását, hát a bajnoki versenyenél nem találunk időrecordot kiírva, a miből következik hogy a szombathelyi egyletek is annak itélik a bajnoki czímet, ki tekintet nélkül az időre, tehát akár bumli tempo mellett is elsőnek érkezett be. A mi pedig az idegen szövetségre való hivatkozást illeti, az abban sántikál, hogy nálunk csakis a mi szövetségünk szabályai lehetnek mérvadók, melyeknek ismét nem kell okvetlen az idegen szövetségek szabályai másolatának lenni, viszonyaink eltérők lévén. Örülünk annak, hogy a szombathelyi pálya oly kitűnő és első nálunk a maga nemében, de hogy azon országos bajnokság kivivása történnék, ahoz a magyar szövetség hozzájárulása szükséges. Az eddigi bajnoki kiírásokat tehát, bárhol történtenek koraiaknak tartjuk és a jövőre nézve számba nem fognak jöhetni. Csak még azt jegyezzük meg, hogy a bajnoki versenyhez a föntiektől eltekintve megfelelő értékű díj is kell, egy ezüst-érmet megfelelő díjnak mi nem tekinthetünk.

Még megemlitjük, hogy Ausztriában kezdenek, osztrák magyar recordot felállítani. mi ellen felszólalni, a szövetség tiszte lesz, mert Magyarország szövetsége külön és önálló, magyar recordokat csak a Magyar szövetség állapithat meg. „Hunnia“

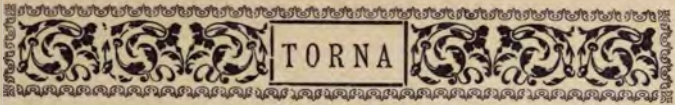

Kerékpárverseny. Élénk képet mutatott mult vasárnap Szombathelyen az új marhavásártér környéke; t. i. Földessy és Lipcsei urak s még többen gyermek kerékpárversenyt rendeztek. 2 óra néhány perczkor történt az indítás az első futamra indultak: Lindner, Waigand és Hudetz. Elsőnek ért be Waigandt, ki a 4 km. 11 p. alatt tette meg, másodiknak Lindner, harmadik pedig Hudetz volt. A II. futam 2 km. volt, itt Waigand Lindner és Herzog indultak, elsőnek Herzog, másodiknak pedig Lindner ért be. A győztesek érdemket fognak jutalmul kapni.

Az „Előre kerékpáros kör“ tegnap tartotta meg a gödöllői országuton 50 kms. nagyszabásu kerékpárversenyét szép számu néző közönség jelenléte mellett. A győztes Minnich Jenő hirneves kerékpáros (a M. A. C. tagja) lett, ki a távolságot 1 óra 54 percz alatt tévén meg, ez által országos recordot állított föl. Az utánna

következő Fabini Henrik 1 óra 47 percz alatt érkezett a célhoz, mely eredményt eddig nálunk szintén nem érték el. A verseny után az „Előre” helyiségeiben díszes banket volt, melyen az értékes tiszteletdíjakat adták át a győztesnek.

X. Klósz György fényképészeti műintézet Budapest V. Kossuth Lajos utca 18. sz. I. emeleten. Telefon-állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tantárgyakról, sat. Photolithographia, cinkographia, fénynyomat, autographiai fénymásolat.

A testgyakorlás és a játék a leányiskolában.

Irta: Bock Szerafin.

II.

Nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy a gyakorlatok csupán mint a test képzésének eszközei kell, hogy szerepeljenek, tehát nem magukért kell úgy szólván gyötörni vele a gyermekeket. Különösen kisebb koraúknál igyekezzünk mintegy játszva elérni a célt, s általában gondot fordítsunk arra, hogy kellő mértékű változatoság — azaz nem ide-oda kapkodás — gyengéd és mégis szigorú bánásmód által míg egyrészt a gyermekek kedvét fokozzuk, várakozásukat kielégítjük, másrészt a fegyelem semmi kívánni valót se hagyjon hátra, különben előre is keresztet vethetünk minden remélt eredményre.

A változatosság elvét korán hangoztattam, mert hisz' nem szoltam még arról, minő fokozat mely gyakorlatok alkalmazhatók egyáltalán.

Kezdő fokozat az ütenyérzők fejlesztését célzó menetgyakorlatok (helyben és helyből) első helyet foglaljanak el. Sok időbe kerül, míg a gyermekek vezényletre lépni, mozogni tudnak. Körcsiga-, nyolczas-, kigyó-alakban való menetelés, előbb csak vezényletre, később énekekkel összekötve, különösen alkalmasak arra, hogy ne unatkozzanak, ha a gyengébbeknek, több időbe kerül is az ütemes mozgás megszokása.

Egyszerű tagszabadgyakorlatok (szintén helyben és menetben), melyek minden testrésznek egyenkint, vagy összesen való mozgását feltételezik, függeszkedések gyűrűn, vízszintes, függélyes létrán, ugrás mérczén át, meg a függélyes létrára illeszteti ugró deszkákról, menet lebegő gerendán és hintázás a gyűrűn, mindig örömet szerez a gyermekeknek, s így minden kényszer nélkül, játszva jutunk a kívánt eredményhez; a mindenoldalú mozgás fejlődésük egyik biztosítéka, jól eső érzést, vig hangulatot ébreszt a csendes természetű, aluszékony gyermek lelkében is.

A csoportban, vezényletre végzett gyakorlatok figyelemre, rendre szoktatják, s lassan-lassan ügyesebbé tesz a kezdetben ugyancsak nehézkes gyermek-sereget.

Tovább haladva természetesen összetettebb lépésmemből füzért állítunk össze, mely bizonyos számú ütemből álló, meghatározott rythmussal bíró, zenével, vagy énekekkel egybekötött rendgyakorlat.

Osztályonkint, vagy csoportonkint azonban minden évben csak 1—2 ilyen füzért gyakorlók be én, mert hogy ilyesmit megkívántató precízitással végezzenek a növendékek, annak begyakorlására sok idő kell, s félni lehet attól az eshetőségtől, hogy a testgyakorlásnál célba vett első és legfontosabb eredmény, a testi erő fejlesztésének rovására történék a sok mutatvány-gyakorlat betanulása.

A tagszabadgyakorlatok fokozatokat kiterjeszthetők a testnek ama részeire is, melyek kisebb koraúknál még kiméletet igényeltek, így pl. a törzsszel végzett gyakorlatok. A mellett, hogy több testrészt egy időben, egyszerre működtetünk, ellenoldalú, ellentétes mozgásokat is végeztetünk.

KORCSOLYÁZÁS.

Hírek a győri korcsolyázó-egylet köréből. A korcsolyázó-egylet közgyűlése folyó november hó 18-án vasárnap d. e. 10 órakor a megyeház kistermében fog megtartatni, a melyre az egylet rendes tagjai (a tanulók kivételével) hivatalosak. Az egylet választmánya f. hó 7-én tartott ülésén elhatározta, hogy az egylet tagjait és jó barátait felhívja esetleg használt korcsolyák ajándékozására, hogy így az egylet ilyenek kölcsönzése által azoknak is lehetővé tegye a korcsolyázást, a kik korcsolyával nem bírnak. A használati díj a belépti-jegygyel együtt váltandó meg a pénztárnál, a korcsolya használat után a pénztárnál leadandó. Esetleg szerencsétlenségek kikerülése végett a választmány ujlag figyelmezteti a tagokat, hogy a jégpálya hivatalos megnyitása előtt, a miről a közönség falragaszok, a nagyfőzsdében kitett egyleti tábla és zászlók felvonása útján értesül, arra belépni az alap- és házszabályok szerint szigoruan tiltva van, annál is inkább, mert a mai magas vízállás mellett az esetleges beszakadás életveszéllyel jár; maga a jégpálya pedig idő előtti használat által felette megromlik. — Ezen figyelmeztetés megtevésére a választmányt az elmúlt évek tapasztalatai indította, a mikor is egyesek a hivatalos megnyitás előtt megkezdték a korcsolyázást s ezzel a jégpályát, a mely még a szükséges vastagsággal nem bírt, majdnem teljesen tönkretették, magukat pedig veszélynek tették ki. — A választmány ezen tilalom megszegőivel szemben kénytelen lesz az egylet jól felfogott érdekében a legnagyobb szigorúsággal eljárni.

Uj csónakázó és korcsolyázó egylet. Keszthelyen egy új, polgári csónakázó egylet alakul, melynek vezetője Nyers Ferencz már nagyban készíti az új helyiséget hogy a korcsolyázási saisonra minden készen legyen.

A mi a szergyakorlatokat illeti, ezek a leánytornászásban annyiban játszhatnak szerepet, a mennyiben nem igényelnek a nőiséget sértő testtartást, mozdulatokat.

Minden tanítónő saját legjobb belátása szerint fog e tekintetben eljárni, de mindenestre szükségesnek tartom szigorú bírálat alá venni minden előveendő gyakorlatot, nehogy visszaélhessenek leánynövendékeink a tornaöltözet nyújtotta szabadsággal.

Legyünk azon, hogy a tornászásnak csak előnyeit ismerjék meg a szülők, a nagy közönség; óvakodjunk mindentől, a mi igazolná azt a sok helyütt elterjedt nézetet, hogy a tornászás következtében a leánygyermek „bursinkózá” válnak. Mert a tornászás hasznos, szükséges voltát a nagy közönséggel megértetni kötelességünk is, s azért minden igyekezetünk arra irányuljon, hogy ügyünknek ellensége ne, csak híve legyen.

Eme kicsi kitérés után emlitem csak fel ama szergyakorlatokat, melyek — nézetem szerint — helyet foglalhatnak a leánytornászásban.

A hajlító és feszítő izmok működése szerint két csoportba osztjuk a szergyakorlatokat: függeszkédesi- és támasz-gyakorlatokba. Előbbiek legfontosabb szere a létra (vízszintes, függélyes, vagy rézsutos), utóbbiaké a korlát; mindkét nemű gyakorlatok végeztethetők a gyűrűhintán, körhintán.

Az ugró-mércze fokaira illesztett zsinór magassága kor szerint különböző, általában azonban nem az ugrás magassága, de annak szép, helyes kivitele fődolog a leánytornászásban.

A függélyes létra fokaira illesztett ugródeszkákról gyakoroltathatjuk a mély ugrást, a melynek természetesen soha sem szabad nagyon mélynek lenni, s eleintén mindig asszisztálással végzendő. A lebegő gerendán való járás, a test megkivántató egyensúlyozása által, kiváló eszköze a testi ügyesedésnek. A lengő, mint rövid kötélen való ugrás, illetőleg szaladás, szintén alkalmazható bármikor.

A mi a kézi szereket illeti: nagy hasznát látom a buzogánynak; botokkal szintén sokféle gyakorlatot végeztethetünk, akár mint önálló szabad, akár mint ellenállási gyakorlatot.

A tapasztalat maga diktálja, mely gyakorlatra mikor van szükség, mikor a leghasznosabb, s az említett „változatosság” elvét hogyan magyarázzuk.

A tanóra menetét illetőleg megjegyzem még azt, hogy az óra elején engedett kicsi „bumlizás” növeli a gyermekek kedvét; hogy fokokint következzenek a nehezebb, illetőleg több időt igénylő gyakorlatok, hogy sohasem tartom helyesnek mértéken túl kifárasztani a gyermeket.

Pihenést kell engednünk óra közben, az óra végén meg lehetőleg olyan mozgást végeztessünk, a mely közben már pihen a felhevült, felizgatott test, nehogy távozásnál meghűljenek, s betegséget szerezzenek a tornaóra révén.

Az órák végén alkalmazni kívánt játékok igenis hozzátartoznak a testgyakorláshoz; de a játék fontosságára való tekintettel inkább külön játék-órák szervezését tartom kívánatosnak, sőt szükségesnek.

A gyermek szeret játszani; abban leli, s kell is hogy lelje legigazibb örömét. Ha pedig — természetes mivoltából kivetkőzve — közönyös, fásult, épen játék által hathatunk oda, hogy e természetellenes állapot megszűntessük, hogy a gyermek gyermek legyen valóban.

Tévedés azt hinni, hogy merőben komoly tanítás vezetés behatása alatt szabadon fejlődhetnek a lelki-képességek. A gyermek lelkének képzéséhez mi szolgáltatjuk az anyagot, — az tény, — de az ő lelkének, kedélyének mélyében szunnyadnak olyan erők, melyek csak akkor hathatnak belülről kifelé, ha azoknak szabad

fejlődést, alakulást engedünk. Azért fontos törvénye a nevelésnek: minden engedelmesség mellett, melyet a gyermektől követelünk, gyermeki sajátosságunknak valódi szabadságot engedni, hogy a teremtés, alkotás belülről, jövő kényszerének hely, alkalom adassék.

Ilyen értelemben vett szabadságot sem az iskola, sem az otthon, csak a játék-tér nyújthat a gyermekeknek.

A játék a gyermek első poézise. Hogy ezt kellőképen élvezhesse, meg hogy mellette bepillantásunk az ő lelkében, hogy felszínre kerüljenek ama sajátosságai, melyek az iskolai — többé-kevésbé — merev érintkezés mellett előttünk rejtve maradnak: vegyünk részt játékaiban, majd mint azok vezetője, majd mint valóóságos játszótárs. Ilyen módon míg egyrészt megnyilatkozik előttünk a gyermek való természete (s ez a nevelés nehéz, kényes feladatának megoldásában nagy segítségünkre lesz), másrészt — megnyervén lassan-lassan a zárkózott természetű, magában vonult gyermek bizalmát, s ennek folyamában szeretetét, ragaszkodását is — arra a meggyőződésre jutunk, hogy a játék, mint a szó szoros értelmében vett testgyakorlás, tornászás is, nem csupán fizikai, de pszichológiai jelentőséggel is bír.

Mert hogy növendékeink szeretete nem csak őket lelkesíti buzditja minden jóra, de iratuk való jóakaratunk. türelmünk, igyekezetünk támasza, igaz örömmünk minden időben, az — úgy remélem — mindenkinek meggyőződése, a ki tanítással, neveléssel foglalkozik.

Ha hivatva vagyunk arra, hogy a gyermekek játékát vezessük, azoknak mintegy irányt adjunk: mi sem természetesebb, mint hogy alapos tanulmány tárgyává kell tennünk minden előveendő játékot.

Guts-Muths az ő kitünő művében: „Spiele zur Übung und Erholung” két osztályba sorozza összes játékait. Az első osztályt: „Bewegungsspiele”, a másodikat: „Ruhespiele” czímmel látta el. Előbbiek bevezetéseül Seneca szavait idézi: „Mann muss den Geist manchmal auch gewähren lassen und ihm von Zeit zu Zeit Musse zur Nahrung und Stärkung können; streif’ im Freien umher, dass er unter offenem Himmel durch freies Athmen sich stärk’ und erhebe!”

A másik osztályt illetőleg következő mondás kelti föl figyelmünket: „Das Spiel ist der Ruhe ähnlich, wer nicht ununterbrochen arbeiten kann, bedarf ihrer; Ruhe is daher nicht Zweck, sondern Mittel, wirksam, zu sein!”

Mindkét osztály játékait ismét kisebb csoportokra osztja, a szerint, a mint a megfigyelő képesség erősítését, gyors felfogást, vagy egyéb szellemi tulajdonság elérését, fejlesztését czélozza.

Szükségesnek tartom: nem csak azt megválasztani, mikor milyen nemű játékokra van a gyermekeknek szükségük, melyik lesz a legjobb hatással; de tekintettel kell lennünk arra is, Hogy üres, tartalmatlan, s így unalmas játékkal ne vegyük el a gyermek játszási kedvét. Igaz, mi felnőttek nem mindig tudjuk magunkat a a gyermek kedélyvilágába beleképzelni, s így szükséges, hogy kísérletezzünk a játékkal, melyeknek hatását ismerni szeretnők: de lesznek olyan nagyobb szabású játékok, a melyek csak némi gyakorlat után bizonyulnak mulattatóknak. Ügyeljünk tehát, nehogy — merő kísérletezésből — ide-oda kapkodjunk.

Iskoláink növendékeivel elkövetett kísérletezések adnak nekem némi bátorságot arra nézve, hogy jónak, használhatónknak itélt játékaikat itt ismeressem.

30—40 m. hosszú és 6—10 m. szélességű szabad területen a játszók két egymással szemben álló, ellenséges pártra oszolva, lapdadobással, illetve visszaütéssel egymást legyőzni igyekeznek. Győztes az, a ki lapdát az

ellenségnek — a játszó-tér végén földbe szúrt zászlócskával, vagy botokkal megjelölt — várába dobja.

A játék lefolyása következő: Föltéve, hogy a játszó-tér 40 m. hosszú, a középtől számított 5—5 m.-nyi távolságban egymással szemben feláll mindkét párt. A sorsolás, vagy megegyezés folytán első párt egyik tagja (vagy akármelyik, vagy, hogy mindenkire rákerüljön a sor, betűrend szerint) a közép nagyságú gummilabdát ív-alakban átdobja az ellenség táborba, lehető messzire. — Azok oda át nem egy csoportban állanak, hanem egyenletesen eloszolva, a térnek a hátrább eső részén is kell, hogy legyen, a ki, vagy a kik a lapdát, fej fölé emelt tenyérrel visszaverni igyekezzenek. (Többszöri ütés is meg van engedve, a míg a labda földet nem érintett.) Ha ez nekik sikerül, egész addig nyomulhatnak előre, a hol a visszavert lapda esésében a földet érintette. Ha nem tudják visszaütni, az ellenség (a dobó fél) nyomul odáig, a hol átdobott lapdája leeset. A dobás sora most a másik párton van. s fölváltva történik tovább, míg csak nem győz egyik, vagy másik fél.

Egy-egy jól sikerült dobás már már azt a reményt kelti az illető pártban, hogy övé lesz nemsokára a győzelem. Igen, de az ellenség meglepő ügyességgel, egész váratlan úgy üti vissza a lapdát, hogy az a dobó párt feje fölött elrepülve, messze, hátul esik le s egész odáig kell most már hátrálnia a kis hadnak. Így fölváltva, hol egyik, hol másik fél nyomul előre, s e váltakozás folyton feszült várakozásban, jól eső izgatottságban tartja a csapatot, a míg aztán csakugyan győz egyik, vagy másik párt.

Ha nem tartott a harcz nagyon sokáig, úgy, hogy nincsenek még kifáradva a játszók, újból kezdik a játékot, mert a vesztes fél a következő játékban remél nyereséget, a mely nélkül egy ambiciózus játszó se akar távozni a játéktérről.

Hogy e játéknak a testi erő és ügyesség fejlesztéség kívül pedig pedagogiai jelentősége is van az világos; méltányolja is mindenki, a ki lefolyását figyelemmel kíséri.

Gondos vezetés mellett nem kevésbé mulattató az a magyar lapda-játék, mely következő czim alatt ismeretes: „Lapdatánczoltatás egyesek hibáira”. Ennél is olyan lapdát használunk, mint az előbbeni játéknál; itt is vissza, illetőleg tovább ütés a fő szabály.

Tágas tér közepén nagyobb fajta hajtó-abroncsot erősítünk háromszögalakban, a földbe vert egynéhány kis karóra. (Ezeknek körülbelül $\frac{1}{2}$ m.-nyire kell földből kiállaniok.) Erre az abroncsra aztán annyi 5—7 m. hosszú zsineget kötünk, a mennyien a játékban — a kör területén — részt vesznek. A kör középpontjában ekként megerősített zsinegeket kifeszítik a játszók s a végükre kötött kis karót leszúrják maguk előtt a földbe úgy, hogy a zsinegek által a kör területe egyenlő háromszögekre legyen osztva. E háromszögeknek a kör területét képező vonala közepén kell felállania minden egyes játszónak. (Játék közben azonban — szükséghez képest — odább is ugorhatnak.)

A lapdát már most kezébe veszi a rendező, vagy más kisorolt egyén (kezdetben okosabb dolog lesz, ha a rendező választja ki az ügyesebbeket e tisztségre), beáll az abroncs közepébe s kicsit feldobván a lapdát, öklével magasan felüti azt valamelyik játszó felé. Feladata lévén minden játszónak: a saját mezejét (háromszögét) megóvni attól, hogy abba a lapda leessék, tenyerével ki ki ütést ad a feléje dobott lapdának, hogy azt más mező felé irányítsa. Ha az illetőnek ez nem sikerül s mezejében leesik a lapda, rovást kap, melyet neve mellé húzott kis vonalkával jelöl valaki, a ki a játékban mint játszó nem vesz részt.

Megjegyzendő azonban, hogy ha a kör közepén

álló a lapdát legalább 3 m.-nyi magasságra fel nem ütötte, az esetben, ha leesik az illető mezőben nem számítható be hibául. Ellenben, ha — oldalt irányítás közben — a lapdát a kör kerületén kívül verik a játszók, az két hibát számít.

A leesett lapdát vissza kell dobni a kör közepén állóhoz, a ki újból felüti azt.

Ha megvan valakinek a kitűzött számú hibája (pl. 20), akkor vége a játéknak. Győztes az, a kinek legkevesebb rovása van.

Ha nagyobb csoport kíván egy időben részt venni a játékban, lehet úgy módosítani, hogy minden háromszöge bizonyos számú játszó essék; ez esetben többnek könnyebb is lesz a lapdát tovább ütni.

Íme tehát, nagyobb szabású társas labdajáték mintáját bemutattam e kettőben.

A labdajátékokat — úgy a társas, mint a magán-játékokat — illetőleg nem szorulunk arra, hogy idegenek játékaikat tegyünk a magunkévá. Porzolt Lajosnak: „A magyar labdajátékok” cz. művében nemcsak összegyűjtve találjuk e fajta játékaikat, de szó van benne a mi labdázásunk multjáról s a játszáshoz szükséges utasításokat is ad benne a szerző. Igaz, hogy e mű csaknem kizárólag fiúk számára iratott, de azért található benne olyan játékok, melyeket fiúk, leányok egyaránt játszhatnak. (Porzolt magán-labdajátékaira visszatérek később.)

A minden eszköz nélkül végzett játékok egész halmaza található Guts-Muths kitűnő művében. Olyan kedvesek, szórakoztatók azok még felnőttekre nézve is, hogy a játék-rendezők figyelmébe bátran merem őket ajánlani.

A németek — tagadhatatlan — sokkal előbbre vannak a testgyakorlás terén, mint mi; példájuk után indulva, a törekvéseik által elért sikereken okulva, átszármasztathatjuk az ő Guts-Muthsuk tapasztalatait, tudását, arra építve haladhatunk előre.

Általánosan elterjedt nemzeti játékaink, mint: „Ko, mām asszony, hol az olló?”, „Hogy a turó, asszonyom?”, „Tyúk és a héjja”, „Szembekötődsdi”, „Farkas és ludak”- „Tapsoló” stb. használhatóságát épen az általános elterjedés bizonyítja; ismertetésük ilyenformán fölöslegessé is válik. A kevésbé smeretes játékok közül azokat, melyek egyszerűségük, eredetiségük és mulattató voltuk miatt kiválóan alkalmasak, íme itt közlöm:

1. Lánczszakítás. (A király katonákat küld.) A játszók két, egymással szemközt álló táborra oszlanak; mindegyik tábor egyenlő számú játszókból áll, kik kézfogással egész távolságra állanak egymástól. A két tábor mintegy 30 lépésnyi tér választja el. Mindkét félnek van királya; az egyik megparancsolja egy katonájának, hogy rohanja meg a másik tábort és hozzon onnan foglyot. Ez csakugyan átfut, úgy tesz, mintha valahol meg akarná szakítani a lánczot, de hirtelen oldalt ugrik s egy egészen más pár között töri át a lánczot s az egyik játszót megragadva, visszatér csapatjába. Ha nem sikerül az áttörés: maga lesz fogolylyá. A foglyot vagy külön hátra, vagy a sor végére állítják. Azután a másik tábor királya adja ki parancsát s a játék mindaddig tart, a míg valamelyik tábornak minden katonája foglyul nem esik.

Fiúk természetesen szabadabban üzhetik e játékot, mint a leányok, de azért ezeknél is használható.

(Folyt. köv.)

PROSPECTUS

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

Részvénytőke: o. é. 20.000,000 frt aranyban Befizetés! o. é. 10.000,000 frt aranyban. Tartalékalapok: o. é. 2.471,809 frt 08 kr. Igazgatóság: Széll Kálmán elnök, Beck Nándor vezérigazgató, gróf Dubsky Adolf, Hegedűs Sándor, Dr. Matuska Péter, Minkus Jenő. Felügyelő bizottság: Schön Vilmos elnök, Hollán Ernő, Kubinyi Árpád, Ribáry József.

A Magyar Jelzálog-Hitelbanknak Budapesten az 1889. évi IX. törvényzikk és a Nagyméltóságú magyar kir. pénzügyministerium 1890. május 18-án és 1894. október 18-án kelt rendeletei értelmében joga van a törvényhatóságok, városok, községek és más jogi személyek stb. részére folyósított kölcsönök alapján **350,000 darab egyenként 100 — o. é. frt = 200.— koronáról szóló, összesen o. é. 35 millió frt = 70 millió korona névértékű**

3%-os nyeresémi-kötvény

kibocsátáni. Ezen nyeresémi-kötvények 1894. november 1-től kezdve a névérték után évenként 3%-ot kamatoznak és félévenként vagyis május 1-én és november 1-én lejáró szelvényekkel vannak ellátva. A szelvények **Magyarországon:** A Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál, továbbá a Magyar leszámítoló- és pénzváltó banknál Budapesten. **Hollandiában:** a Banque de Paris et des Pays-Bas című intézetnél Amsterdamban. **Schweizban:** a Banque de Paris et des Pays-Bas című intézetnél Genfben váltatnak be. Ezen nyeresémi-kötvények 65 év alatt sorsolás útján törlesztetnek. A sorsolások Budapesten a Magyar Jelzálog-Hitelbank helyiségeiben történnek. A sorsolások

törlesztési huzásból, továbbá
10.— o. é. frt = 20.— koronás díjak huzásából és nyeresémi huzásából allanak.

Törlesztési huzások:

Törlesztési huzás a nyeresémi-kötvényekre rányomatott terv szerint évente kétszer van. Ezen huzások útján azon kötvények jelöltetnek ki, a melyek 100—100 dnrabonként, vagyis egy egész sorozatban a sorsolás napjától számított három hónap múlva teljes névértékben fizettetnek vissza. Ugyanazon nap a kihuzott kötvények kamatozása is megszűnik. **Az első törlesztési huzás 1895. április 25-én megy végbe.** A Magyar Jelzálog-Hitelbank fentarja magának azon jogot, hogy a törlesztés alá kerülő kötvények összegét három havi előleges jelentés mellett bármikor felemlhesse. A törlesztett nyeresémi-kötvények ellenében a bemutatónak ugyanazon sorozattal és számmal ellátott nyeresémi-jegyek szolgáltatnak ki, a mely nyeresémi-jegyek minden további nyeresémi és díjhuzásban részt vesznek.

O. é. 10.— frt = 20 — koronás díjak huzása:

A kölcsön összes nyeresémi kötvényei és nyeresémi-jegyei az o. é. 10.— frtos = 20.— koronás díjak huzásában a mellékelt terv szerint azon időpontig vesznek részt, a mely időpontban az említett díjjal kihuzattak. A díjak a huzás napjától számított három hónap múlva fizettetnek ki. Az ezen díjjal kihuzott nyeresémi-kötvényeken illetőleg nyeresémi-jegyeken lebélyegzés által kintüntetettik, hogy az említett huzásokban több részt nem vehetnek. **A fenti határozmányok értelmében minden egyes nyeresémi-kötvénynek a nyeresémi kölcsön 65 évi tartama alatt teljes névértékében és azonfelül 10%-os díjjal, összesen tehát o. é. 110 frt = 220 koronával leendő visszafizetése biztosítottatik.**

Nyeresémi huzások:

Az összes nyeresémi-kötvények és nyeresémi-jegyek és pedig úgy azok, a melyek az o. é. 10 frtos = 20 koronás díj kifizetése után lebélyegztettek, valamint azok is, melyek még **lebélyegzés alá nem kerültek**, a mellékelt sorsolási terv értelmében a **200,000 koronás, 100,000 koronás, 75,000 koronás, 50,000 koronás, 40,000 koronás stb.** nyeresémi huzásokban minden részvételre részt vesznek. **Ennél fogva oly nyeresémi-kötvény illetőleg nyeresémi-jegy, amely már egyszer nyeresémi-nyel kihuzatott, minden további nyeresémi-huzásban is részt vesz, úgy, hogy arra még egy vagy több nyeresémi is eshetik.** A nyeresémi huzások sorsolások napjától számított 3 hó múlva fizettetnek ki. **Az első nyeresémi huzás 1895. január 25-én megy végbe.** A Magyar Jelzálog-Hitelbanknak nem áll jogában a nyeresémi és díjhuzások tervét megváltoztatni, még akkor sem, ha a törlesztési huzások alá jutó kötvények összegét felemlé. A törlesztett kötvények beváltása, valamint a díjak kifizetése ugyanazon helyeken történik, mint a szelvényeké, ellenben a nyeresémi huzások kizárólag a Magyar Jelzálog-Hitelbank pénztáránál Budapesten fizetendők. A Magyar Jelzálog-Hitelbank az o. é. 100 frtos = 20 koronás díjakra eső adókat magára vállalja, a nyeresémi huzások utáni adókat azonban a kötvény tulajdonosok tartoznak viselni. A törlesztési díj, vagy nyeresémi huzásban kisorsolt kötvények számjegyzéke minden

huzás után legalább egy budapesti, egy amsterdami és egy genfi hirlapban fog közlé tételni. Évente egyszer ezen sorsolási jegyzéken közöltetni fognak azon kötvények számait, a melyek az előző törlesztési díj vagy nyeresémi huzások alkalmával kisorsoltattak, de beváltásra bemutatva nem lettek. A Magyar Jelzálog-Hitelbank a kellő lépéseket meg fogja tenni az iránt, hogy ezen 3%-os nyeresémi-kötvények mindazon tőzsdéi helyeken, a hol ezek nyilvános aláírásra bocsáttatnak, hivatalosan jegyeztesse. **Ezen nyeresémi-kötvények az e részbeni ministeri rendeletek értelmében az összes magy. kir. állampénztáraknál biztosítékképpen fognak szolgálni.**

Aláírási felhívás.

Az 1889. évi IX. t. cikk alapján kibocsátandó, névértékben o. é. 35 millió forint = 70 millió korona összegű

3%-os nyeresémi-kötvényekből

100,000 drb egyenként névértékű o. é. 100 frtról = 200 koronáról,

nyilvános aláírás alá bocsáttatik a következő

aláírási feltételek mellett:

1. Az aláírás **1894. november 15-én** a rendes üzleti órákban történik és pedig:

A magyar Jelzálog-Hitelbanknál Budapesten, V., Erzsébetvár 9., és annak képviselőségénél Kolozsvárt. A magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál Budapesten Dorottya-utczp 6 és annak belvárosi fiókjánál Budapesten, Muzeum-körut 1. A magyar leszámítoló és pénzváltóbank fiókjánál Pozsonyban. A magyar leszámítoló és pénzváltó bank váltóházánál fiumében. A magyar leszámítoló és pénzváltó bank Erdélyrészi fiókosztályánál Kolozsvárt. **Amsterdamban:** a Banque de Paris et des Pays-Bas nál: Lippmann, Rosenthal & Cie urknál: Wertheim & Gompertz uraknál és egyéb németalföldi helyeken.

Genfben: a Banque de Paris et des Pays-Bas-nál. A Chenevière & Cie uraknál; Darier & Cie uraknál; Lombard, Odier & Cie uraknál; Ern. Pictet & Cie urknál és **egyéb schweizi helyeken.** Továbbá a következő helyeken: **Arad:** az Aradi ipar- és népbanknál; **Besztercebánya:** a Besztercebányai nitelbank részvénytársaságánál; **Brassó:** Nussbächer és Beer uraknál; **Debreczen:** a Közgazdasági bank részvénytársaságánál; **Eperjes:** az Eperjesi bank-egyletnél; **Eszék:** Sorger, Weismayer és Táusa uraknál; **Győr:** a Győri első takarékpénztárnál; **Kassa:** a Kassai takarékpénztárnál; **Miskolcz:** a Miskolci takarékpénztár váltóüzleténél; **Nyitra:** a Nyitrai kereskedelmi és hitelintézetnél; **Nagyvárad:** a Biharmegyei kereskedelmi- ipar- és terményhitelbanknál; **Nagykanizsa:** a Kereskedelmi- és iparbank részvénytársaságánál; **Nagyszében:** a Nagyszébeni földhitelintézetnél; **Pécs:** Schapinger J. urnál és Ullmann M. Károly urnál; **Szeged:** a Szegedi kereskedelmi- és iparbanknál; és May R. Miksa urnál; **Székesfehérvár:** a Székesfehérvári kereskedelmi banknál; **Sopron:** a Soproni építő- és földhitelbanknál; **Szombathely:** Grünwald Testvérek uraknál; **Temesvár:** a Temesi takarékpénztárnál; **Zágráb:** a Horvát-szlavon ország. jelzálogbanknál és a Crotische Commercial-Bank váltóüzleténél. 2. Az aláírási ar egy-egy kötvény után

o. é. 110 frt = 220 koronában

és a f. évi november 1-től járó 3%-os szelvénykamatokban, illetőleg a külföldi aláírási helyekre nézve, ezen most kitért araknak ottani értéke szerinti összegben van meghatározva. 3. Minden aláíró a jegyzett névértéknek 10%-át az aláírás alkalmával készpénzben, vagy az aláírás helyén forgalom tárgyát képező és napi árfolyam szerint számítandó biztos értékpapirokban letenni tartozik. 4. Tulajegyes esetére a bejelentések leszállítása és az egyes bejelentésekre kiosztott darabszám megállapítása az illető aláírási helyeknek tartatik fenn. Az eredményről az aláírók értesítetni fognak. 5. Az aláírásokra eső kötvények ugyanazon helyen, hol az aláírás történt egész vagy részösszegekben az aláírási ár, valamint az átvétel napjáig esedékes 3%-nyi szelvénykamatok lefizetése ellenében **legkésőbb 1895 január 10-ig** az óvadék különbeni elvesztése mellett vendők át. 6. Készpénz óvadék az aláírásra eső rész egyszerre való lefizetésekor azonnal, részbeni átvétel esetében pedig akkor tudatik be, ha az aláíró még megillető címletek hátralékos mennyisége ke- rül kiszolgáltatásra. Addig is ezen óvadék 3%-al kamatoztatik. Értékpapirokból álló óvadék az összes címletek átvétele után adatik vissza. 7. A nyeresémi-kötvények helyett a Magyar Jelzálog-Hitelbank egyelőre **utalványjegyeket (Scripts)** ad ki, a melyek **1895 január 5-től kezdve végleges címletekre fognak beváltatni.** Budapest, 1894. november hó 1-én.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Magyar leszámítoló és pénzváltóbank.